

DE PROOSDIJKOERIER

Historie van De Ronde Venen

Dit zal na de verhuizing niet meer voorkomen

Inhoud

- 02 Op de omslag
- 04 Geschiedenisvragen
- 05 Is er nog nieuws?
- 07 De kattenmepper van Mijdrecht
- 08 De Lindeboom
- 12 Verzamelen als hobby
- 14 Electriciteit- en rijwielzaak
- 16 Dorpsgenoten en de broekriem
- 19 Voorouders gezocht
- 20 Polderjongen
- 21 De weg naar de Kerk
- 22 Van veenslik tot brandbare turf
- 25 Vergelijking met Mijdrecht en Wilnis
- 28 De Proosdijlanden in vervlogen tijden
- 29 Archief
Reactie van een lezer
- 30 Verenigingsnieuws
- 31 Jubileumfietsstocht en receptie
- 32 Uitnodiging Algemene Ledenvergadering

GEZOCHT:

Bezorger

voor de Bozenhoven in Mijdrecht

Het betreft een wijk van ongeveer 35 adressen. Vrijwilligers kunnen zich aanmelden bij:

Chris Rummelenkamp

Tel: 286170 of 06-533 633 24

Op de omslag

De archieven zijn verhuisd

Een situatie, zoals aangegeven op de foto's op de omslag, zal gelukkig nooit meer voor kunnen komen. Er is eindelijk ook voor het gebied van de Vecht en de Venen een goede oplossing en huisvesting gevonden. Dit heeft echter vele jaren geduurd.

Een archief is een modern en hedendaags bedrijf, dat moet worden geleid door goed opgeleide krachten, voorzien van moderne bedrijfsmiddelen en ten dienste staan van het bestuur en de burger.

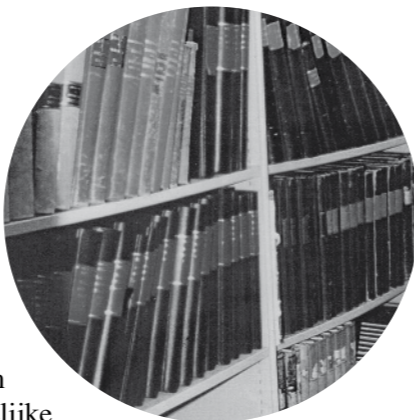
Het beeld dat in het verleden is ontstaan, dat archieven een stoffig geheel vormden en werden geleid door mensen die buiten het dagelijkse gebeuren stonden, is inmiddels wel grotendeels achterhaald maar het heeft lang geduurd. Het gevolg was dat slechts mondjesmaat financiële middelen beschikbaar kwamen. De noodzaak ervan werd niet voldoende gezien. Het aanstellen van vakbekwame ambtenaren bleef mede daardoor achterwege. Dit heeft in de loop der jaren grote achterstanden opgeleverd. Het gemeentelijke archief was een ondergeschoven kindje, niet alleen in het gebrek aan vakkennis maar ook bewaarplaatsen waren volkomen ontoereikend en ongeschikt. Gedeelten van de te bewaren stukken verbleven op zolders en in veel te vochtige of te droge ruimten. Klimaatbeheersing ontbrak en in archieven die in kluizen waren opgeborgen was o.a. de luchtcirculatie onvoldoende waardoor de temperaturen te hoog dan wel te laag waren.

Na de herindeling van 1989

Bij de gemeentelijke herindeling in 1989 bleek al ras dat vooral de oude statische archieven, ouder dan twintig jaar, van de onderscheidene gemeenten niet waren opgeborgen zoals het behoort. Geen der overkomende archieven voldeed maar enigszins aan de daaraan te stellen wettelijke eisen. Dat was geen wonder want de vakkennis ontbrak omdat er nimmer een gemeentearchivaris was aangesteld. De gemeentesecretaris was uit hoofde van zijn functie tevens archivaris. Geen enkele secretaris had hiertoe ook maar enigszins een opleiding gevolgd. Het nieuwe college van burgemeester en wethouders van De Ronde Venen verzocht ondergetekende over de archieven een advies uit te brengen dat verbetering zou kunnen brengen in de bestaande toestand. In overleg met de provinciale inspecteur der archieven, mevrouw mr. E.S.C. Erkelens-Buttinger, zijn daarna inspecties uitgevoerd van alle archieven, ook die jonger waren dan twintig jaar.

De uitkomsten van deze inspecties waren ontluisterend. Zonder op de uitkomsten van de afzonderlijke voormalige gemeenten in te gaan kon worden geconstateerd dat de inventarisatie ernstig te kort schoot. De toegankelijkheid was ontoereikend en de ordening, indien aanwezig, volledig verouderd.

In een daartoe opgesteld advies uit 1990 worden een aantal voorstellen

gedaan om allereerst voor de nieuwe gemeente De Ronde Venen een werkbare situatie te doen ontstaan. Burgemeester en wethouders hebben het onderhavige advies begin 1991 onderschreven en ook de gemeenteraad heeft daarover een positief oordeel uitgesproken. Het gevolg was dat ons voormalige bestuurslid Ton Hagen aan de Archiefschool in Den Haag de opleiding voor archivaris ging volgen en met goed gevolg heeft afgerond. Hierna werd hij benoemd tot gemeentearchivaris van De Ronde Venen.

De heer Hagen kon dus aan de slag. Tijdens zijn stageperiode had hij reeds het oude archief van Wilnis beschreven en geïnventariseerd. Hij keek echter tegen grote achterstanden aan. Een berekening van de tijdsduur om de achterstanden in te lopen kwam uit op circa zeven manjaren. De bestuurders vonden dit wel erg pessimistisch maar in de praktijk bleek echter dat er nog meer tijd nodig was.

Abcoude komt erbij

Inmiddels stond de ontwikkeling op het terrein van de archieven niet stil. Bij de uitbreiding van het gemeentehuis in Mijdrecht was een kluis gebouwd die voldeed aan de daaraan te stellen wettelijke eisen zodat voor de gemeente De Ronde Venen een oplossing was gevonden. Er was zelfs enige ruimte over. De buurgemeente Abcoude worstelde met grote problemen. Met die gemeente werd overeengekomen de archieven onder te brengen in de kluis in Mijdrecht en de dienstverlening op te dragen aan de gemeentearchivaris van De Ronde Venen. Het archief in Mijdrecht was vrijwel dagelijks te bezoeken en trok daarom veel bezoekers ook van buiten de gemeente.

Gemeenschappelijke regeling

In het gebied van Vecht en Venen was echter nog steeds geen goede oplossing gevonden voor alle problemen die zich voordeden. Naast de gemeente Abcoude konden ook Loenen, Breukelen en Maarssen niet voldoen aan de wettelijke vereisten. De problemen waren even groot en soms (veel) groter dan in De Ronde Venen. De raden van die gemeenten gingen in 1998, op instigatie van de provincie en met provinciaal subsidie, over tot het aangaan van een gemeenschappelijke regeling waaruit een streek archivariaat ontstond.

Onze vereniging was blij met deze regeling maar minder enthousiast over het archivariaat en deed daarvan mededeling aan het gemeentebestuur. Wij waren van mening dat een archivariaat, waarbij de archieven in de onderscheidene gemeenten bleven gevestigd, weinig openbaarheid verschafte, veel reistijd vereiste en in feite een moeilijk werkbare situatie opleverde. Geopteerd werd voor een streekarchief gevestigd op één plaats. Dit standpunt leidde tot enige commotie en met

lichte drang vanuit de provincie werd ook in De Ronde Venen de regeling aangenomen.

Benoeming streekarchivaris

Intussen was drs J. Berghoef aangesteld als streekarchivaris die de kar in het gehele gebied moest gaan trekken. Een aantal jaren later, in 2002, sloot ook de gemeente De Bilt zich bij de regeling aan zodat voldoende draagkracht ontstond voor de bouw en vestiging van een streekarchief. Er kwamen bovendien arbeidsplaatsen bij en door haar inzet als vrijwilligster kon mevrouw Dinie van Tol van haar hobby haar beroep maken.

Gedurende de laatste jaren heeft men niet stil gezeten. Onder andere zijn de burgerlijke stand en de oude bevolkingsregisters op microfiches gezet waardoor de genealogen op eenvoudige wijze hun gegevens kunnen verzamelen en er geen slijtage meer op kan treden bij de originele stukken. Het fotoarchief is deels gedigitaliseerd en met het bewerken van de bouwvergunningen is grote vooruitgang geboekt. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de grote vooruitgang in het toegankelijk maken van de vele archieven. Deze werkzaamheden verdienen een goede accommodatie.

Bouw streekarchief in Breukelen

Na gedegen voorbereiding kwam uiteindelijk het streekarchief tot stand. In Breukelen verrees een geheel nieuw archief dat werd ondergebracht in een gebouwencomplex aan de Schepersweg. In de afgelopen drie maanden zijn alle archieven, inclusief die uit het Utrechts Archief, verhuisd. Op 3 maart j.l. opende het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen zijn deuren voor het publiek. Het is gevestigd: Schepersweg 6E, 3621 JK Breukelen, Telefoon: 0346 - 259425, E-mail: info@rhcvchtenvenen.nl, Website: www.rhcvchtenvenen.nl

Breng gerust op korte termijn een bezoek aan dit schitterende centrum. Uw wordt er gastvrij ontvangen en bovendien kan nu de historie van de gehele streek worden bestudeerd.

De foto's zijn beschikbaar gesteld door Dinie van Tol.

Piet Grundmann

Inleverdatum kopij juni 2009: 8 mei 2009

Doelstelling van de vereniging: De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin.

Geschiedenisvragen

Waarom houden we ons bezig met wat er vroeger gebeurd is? Zo verschrikkelijk leuk is het niet om te lezen hoe de omstandigheden in vroeger eeuwen waren. Het hoeft toch ook niet leuk te zijn, zult u direct kunnen denken. Interessant is ook goed. Heeft u al eens wat langer stil gestaan bij de vraag wat geschiedenis voor u betekent?

Binnen ons onderwijsstelsel is de aandacht voor het verleden niet onbelangrijk. Waarom vallen we onze jongelingen lastig met allerlei gebeurtenissen uit het verre verleden? Eén van de hierbij genoemde redenen is het feit dat we lering kunnen trekken uit wat er gebeurd is. Opdat we niet nog eens de zelfde fouten maken, die al eerder de mensheid of onze gemeenschap getroffen hebben.

Tsja, een loffelijk streven. Ik kan me overigens niet aan de indruk onttrekken, dat we in ons onderwijs dan nog wel een aardige noot te kraken hebben. Het is in ieder geval nog niet zo, dat we wereldwijd voldoende lering getrokken hebben van fouten uit het verleden. En dat zit hem natuurlijk vooral in het feit, dat we niet allemaal dezelfde ideeën hebben over wat goed en fout is. U weet maar al te goed, dat het direct afhankelijk is van aan welke kant je staat of je een bepaalde handeling of gebeurtenis als goed of als slecht betiteld. Een lastige zaak.

Familiegeschiedenis

Nee, dan is het simpeler om gewoon wat meer aardigheid te vinden in het lezen over vroeger. De grootvader van mijn grootvader was een uit Duitsland afkomstige veenarbeider. Hij vestigde zich als gastarbeider aan de Groenlandsekade en ruim honderd jaar later, kwam ons gezinnetje uit Amsterdam ook naar die plek toe.

De tussenliggende geschiedenis zal ik u besparen, die is voor ons wellicht interessant, maar niet direct voor iedereen.

Deze inleiding is eigenlijk niet meer dan een lange aanloop naar de constatering dat geschiedenis en vooral de beleving daarvan ook voor een groot deel toevalsafankelijk is. Zoals wij toevallig in De Ronde Venen terecht gekomen zijn. Althans in het gebied wat nu zo genoemd wordt. En zelfs die naamgeving is in zekere zin toevallig, want de gemeentenaam De Ronde Venen gebruiken we in de officiële stukken ook pas twintig jaar. Over een aantal jaren vinden we het al weer heel gewoon om te spreken over ons gebied als zijnde Vecht en Venen...

Het is goed om te beseffen dat het allemaal wat toevallig is. Maar des te aardiger is het om je er mee bezig te houden. Te lezen over hoe het er vroeger uitgezien heeft en hoe mensen zich destijds door het leven werkten. In ons kwartaalblad stellen wij vele vragen over en aan de geschiedenis.

Van harte aanbevolen

Deze keer kunt u lezen over de familie Bras uit Wilnis en over dorpsgenoten in crisistijd. Ook heeft Stef Veerhuis een selectie gemaakt van ons dorpsnieuws uit het jaar 1939. Stuk voor stuk lezenswaardige artikelen, die een hoog 'o ja gehalte' hebben. Fred de Wit beschrijft de geschiedenis van de koekfabriek De Lindeboom en in dit nummer ook volop aandacht voor onze Dvd-box, verjaardagskalender en de diverse jubileumactiviteiten. Jan Rouwenhorst sprak met Toon van der Meer, terwijl Fons Compier het Vinkeveen en Waverveen beschrijft van vlak voor de oorlog. Marian Sterenborg was in gesprek met het echtpaar Oudshoorn over de geschiedenis van hun woning. Kortom, we bieden telkens weer voor elk wat wils. Geniet er van en mijmer mee, terug naar vervlogen tijden. Maar vooral willen we u natuurlijk van harte uitnodigen om deel te nemen aan de diverse jubileumactiviteiten die we dit jaar organiseren.

Jaap Meulstee

Nieuwe Leden

Mw.	J.E.G.M.	Gasse	Uithoorn
Dhr.	J.C.N.G.	Gasse	Beuningen
Dhr.	C.H.	Kuiters	Wilnis
Dhr.	C.	Meer, van der	Mijdrecht
Dhr.		Zeldenrijk	Abcoude
Dhr.		Dood	Waverveen
Mw.		Jansen	De Hoef
Dhr.	K.	Bruin, de	Mijdrecht
Mw.	M.	Duchart-van Acker	Wilnis
Dhr.	A.	Boerma	Vinkeveen
Dhr.	W.A.M.	Voorbij	Vinkeveen
Dhr.	L.	Asselen, van	Vinkeveen
Dhr.	D.	Mulckhuysse	Vinkeveen
Dhr.	A.T.	Rosendaal	Wilnis
Mw.	W.M.	Samsom-de Jong	Uithoorn
Dhr.	J.	Berg, van den	Mijdrecht
Mw.	J.	Kramer	Mijdrecht
Fam.	L.	Mulckhuysse	South Africa
Fam.	C.	Mulckhuysse	Vinkeveen
Dhr.	G.	Molenaar	Mijdrecht
Dhr.	J.	Voshart	Wilnis

Is er nog nieuws?

Door Stef Veerhuis

Een zin die wellicht altijd een cliché zal blijven. Ouderen bijvoorbeeld zijn er mee opgegroeid, want nieuws ging destijds van mond tot mond maar wilde overdrachtelijk nog wel eens aangevuld of veranderd worden. Het "Heb je het al gehoord?" werd echter met het vorderen der jaren steeds vaker gelezen en de berichtgeving over het plaatselijk sociale gebeuren toch wat meer eensluidend.

Een dorpsgenoot die het belang hiervan reeds in 1895 inzag, was Joh. Verweij, directeur van de gelijknamige drukkerij, die in dat jaar een wekelijks nieuws- en advertentieblad "DE RONDE VEENEN" uit ging geven. Eenveertig jaar later kreeg dit inmiddels tot "het stinkerdje" gestigmatiseerde weekblad, een facelift. En wat opviel was, dat er in de kop van "VEENEN", één letter E was verdwenen. Ook de Hoef was nu aan het verspreidingsgebied toegevoegd en indien men daar gebruik van zou willen maken, kon men het abonnementsgeld ad 35 cent per kwartaal nu ook naar Postgiro 3074 overmaken. In ons jubileumjaar wil ik u in vier afleveringen chronologisch verslag doen van gebeurtenissen die onze (voor)ouders in 1939 in deze regionale krant onder ogen kregen.

Natuurlijk is heden en verleden in deze mediavorm niet te vergelijken, maar ik weet welhaast zeker dat de nieuwsgierigheid van toen en nu nog steeds veel met elkaar gemeen hebben.

Winter

Tijdens de jaarwisseling van 1938/1939 regeerde Koning Winter en niet zo'n beetje ook. De krant deed wekenlang verslag van de barre omstandigheden en de vele ongelukken. Het ging gepaard met extreem hoge waterstanden, die het gevolg waren van hevige sneeuwval en een bedreiging gingen vormen voor de polder Westveen. Het verkeer dat gebruik moest maken van de Ter Aasche Zuwe stagneerde bijna dagelijks vanwege de enorme sneeuwwallen, die zich alleen maar leken te verplaatsen, er was geen ruimen aan. Desondanks waren er verkeersdeelnemers, die zich er niet door lieten afschrikken. Zoals de melkrijder, in dienst bij de firma K. van Vliet, die vanwege een stremming over de naastgelegen bevroren sloot probeerde weg te komen en prompt door het ijs zakte. Ook de autobus van de firma Verhoek moest zijn meerdere erkennen in de elementen en kon pas na uren graven door opgeroepen werkelozen zijn weg vervolgen. Maar ook het kleine leed werd niet overgeslagen, zoals veehouder D. Treur aan het Molenland die uitgleed op de spiegelgladde dorsvloer en met een zware hersenschudding moest worden opgenomen. Zelfs de winterse genoegen, zoals de

schaatswedstrijden die waren uitgeschreven door de plaatselijke ijsclubs in Wilnis "de Vriendschap" en "Nooitgedacht," mislukten volledig, omdat de belangstelling daarvoor volledig ontbrak vanwege de barre omstandigheden.

Burgerlijke stand

Een rubriek die nimmer werd overgeslagen en veel aandacht kreeg was de "Burgelijke Stand" Statistisch telde Mijdrecht begin januari 1939, 4621 inwoners (2403 mannen en 2218 vrouwen). In het voorafgaande jaar werden 73 jongens en 57 meisjes geboren, overleden er 13 mannen en 19 vrouwen en werden er 32 huwelijken gesloten. Er vertrokken 494 ingezetenen maar er werden er 388 opnieuw ingeschreven. In het nieuwe jaar werd melding gemaakt van het overlijden op 98-jarige leeftijd van haar oudste inwoner, Pieter Gijzen. In de krant van 3 maart 1939 bijvoorbeeld zag de berichtgeving er zo uit; (citaat)

WILNIS

(vertrokken) P. Vis naar Mijdrecht - P. van Heeringen naar Abcoude - M.M. van Eijk naar Vinkeveen - B. van Leeuwen naar Amersfoort en P. Oudshoorn naar de Haarlemmermeer.

VINKEVEEN en WEVERVEEN

(geboren) Jacoba M.H. d.v. L. van der Sluis en

W.C. Driehuis - Hendrika W. d.v. J. van Wolven
en M.W.P. Rademaker - Elisabeth d.v. J.B. Huisman
en A. Verheul

(getrouwd) Marinus H. Pothuizen en Hendrika
G. van Schaik - Gijsbertus G. Pothuizen en
Johanna van Schaik - Dirk W. v. d. Vliet en
Aaltje H. Kruiswijk
(overleden) Jan van den Heuvel oud 49 jaar

MIJDRECHT

(geboren) Hendrik z.v. K. v.d. Hoef
en H. Heidenrijk (de Hoef)
(getrouwd) Jacobus van der Helm, 29 j.
en Wilhelmina H. Korver 26 j.
(overleden) Catharina Molleman 3 j. d.v.
L.P. Molleman en M.F. Vennemeijer

Plannen

Begin 1939 laat zien dat de werkgelegenheid in het slop zat. Er stonden 119 werkzoekenden in Mijdrecht ingeschreven die dagelijks tussen 11 en 12 moesten komen stampelen. Omdat de werkverschaffingsprojecten in de polders van Wilnis-veldzijde en De Derde Bedijking stil lagen, werd men tijdens deze winterperiode ingezet om sneeuw te komen ruimen in de Dorpsstraat. In Vinkeveen brak er een staking uit omdat men er niet uitkwam met nieuwe loonovereenkomsten. Arbeiders en werkgevers stonden bij "Op hoop van Zegen" geruime tijd lijnrecht tegenover elkaar.

Toch zijn er plannen en lichtpuntjes die de voorpagina haalden. Zoals W. Habben Jansen, die aan architect B. van Rinsum te Wilnis opdracht gaf een plan te schetsen om tegenover de watertoren bebouwing met straten te ontwikkelen. En aannemer A. de Bruijn slaagde erin als laagste inschrijver (Fl. 23470,-), alle werkzaamheden uit te mogen voeren aan de oprit van de nieuwe, in uitvoering zijnde Amstelbrug.

Het komt enigszins kil over maar voor de rijwielherstellers kon de koek niet op meldde "de Ronde Vener". De gladheid namelijk droeg niet alleen bij aan een legio valpartijen, maar veroorzaakte ook veel schade aan de rijwielen.

Treinbotsing

Op 13 maart 1939 rond 19.00 uur, vond er een treinbotsing plaats in Vinkeveen, waarbij twee locomotieven botsten en vervolgens met enige rijtuigen uit de rails liepen. De schade was aanzienlijk en daarbij raakten tevens vijftien reizigers gewond. Zij moesten door de plaatselijke artsen Pierrot en Bijleveld verbonden worden. Een autobus van Verhoek werd ingezet als vervangend vervoer, zodat de gestrande reizigers hun reis konden vervolgen. Een leger hulptroepen afkomstig uit Uithoorn en Nieuwersluis zorgde er voor dat het hoofdspoor de volgende ochtend om 9.00 uur weer kon worden vrijgegeven. Maar ook de kleinere ongelukjes haalden de voorpagina, zoals de bakfiets van "de Veluwe" die op de Amstelskade geparkeerd stond en door de wagen van de schillenophaler werd aangereiden en vervolgens in het water belandde. En er zal ongetwijfeld ingetogen zijn gegniffeld, toen bericht werd dat de knecht van slager J. Bader in plaats van het varken, zichzelf in zijn been had gestoken.

De krant droeg niet alleen een steentje bij aan de openbare veiligheid... (citaat)

Weggebruikers, opgepast! --- Het gebeurt de laatste dagen herhaaldelijk dat schippers, welke in den Achtervaart passeeren en onder de brug in de Stationslaan door moeten, deze op eigen gelegenheid opdraaien en daarbij "vergeten" de brug weer heelemaal neer te laten, zoodat het deze week eenige malen gebeurd is, dat wielrijders, welke vanuit de Nutslaan enz.

naar het dorp gingen, mede door de duisternis, op onzachte wijze kennis maakten met de half neergelaten brug. Dat dit zeer gevaarlijk is zal een ieder duidelijk zijn.

maar bood tevens ruimte aan verontruste dorpsgenoten die hun grieven kenbaar wilden maken... (citaat)

Ingezonden stukken

Zoals iedere gemeente heeft ook onze gemeente een tak van dienst, welk nuttig en noodzakelijk is, n.l. het afhalen van vuilnis bij de burgerij. Waar overal elders deze taak dagdienst is, vindt dit in onze gemeente echter plaats in

het nachtelijk uur, zeer tot last van de burgerij, die hierdoor in haar nachtrust wordt gestoord. Vier uur of even later in de vroege ochtend kan men de vuilniswagen met zijn "welluidende klanken" door ons dorp hooren ratelen. Is dit nu inderdaad noodzakelijk?

Namens vele dorpsbewoners.

Verenigingen

Maar ook het verenigingsleven kreeg de nodige aandacht. Zoals het zaalconcert van de muziekvereniging "VIOS" dat plaatsvond in het Nutsgebouw. De lovende woorden in de berichtgeving deden vermoeden dat de verslaggever óf een fervent muzikliefhebber moest zijn geweest, óf mogelijk een vrijkaartje had gekregen van voorzitter D. Bakker. In Wilnis zat men bij de muziekvereniging "Viribus Unitis" ook niet stil en maakte het bazaarcomité bekend dat men langs wilde komen om eventuele goederen in ontvangst te mogen nemen ter versterking van de altijd noodzakelijke kasmiddelen.

Die zorgen hadden de penningmeesters van de plaatselijke voetbalclubs vermoedelijk niet. De competitiestanden halverwege maakten duidelijk, dat er aan het einde van het seizoen niet veel te vieren zou zijn. Want zowel s.c. Mijdrecht, Stormvogels als Hertha "bungelden er aan" zoals dat heet. Gelet op de verslaggeving was dit verwachtingspatroon duidelijk waarneembaar bij de club uit Vinkeveen. Slechts zes regels had de correspondent nodig om de malaise kenbaar te maken. Het vlaggenschip verloor namelijk thuis met 1-3 van Actif en de reserves delfden het onderspit tegen Saestum 2 met 2-0.

Maar ook het individu dat met zijn hobby bezig was, werd niet vergeten, zoals P. Verheggen uit Mijdrecht, die op de postduivententoonstelling in Uithoorn met twee eervolle vermeldingen huiswaarts kon keren.

Klaarblijkelijk had men destijds genoeg aan de wekelijkse vier pagina's, die qua formaat en uitvoering nog wel eens wilde afwijken, ongetwijfeld een gevolg van het beperkte papieraanbod, dat in de crisisjaren beschikbaar was. Maar dat er gelezen werd, tonen de vele advertenties die "beleefd aanbevelend" verwezen naar de ruim aanwezige middenstand en onmisbaar waren voor zowel het voortbestaan van de krant als de adverteerders zelve. Deze afhankelijkheid werd nog eens onderstreept met de wetenschap dat er destijds, in Mijdrecht, Wilnis en Vinkeveen/Waverveen gezamenlijk, slechts 108 telefoonansluitingen waren. Deze communicatieve wisselwerking zal destijds ongetwijfeld een bijdrage hebben geleverd aan het plaatselijk sociaal gebeuren. Om "dat gevoel van" enigszins te kunnen ervaren, nemen we plaats achter de stoel van onze ouders en bladeren we zeventig jaar na dato opnieuw terug.

De kattenmepper van Mijdrecht

(Dit artikel stond op 28 maart 1941 in het toenmalige weekblad De Ronde Venen)

Eind januari heerste er schrik en ontzetting in de Mijdrechtse poesenwereld. Want niemand minder dan de twintigjarige schipper H. had zijn begerig oog op de zachte velletjes die haar nu levend lijf omsloten laten vallen. Kreeg hij haar te pakken, dan, en hier waren alle poesen in Mijdrecht van overtuigd, betekende dit onherroepelijk het einde en haar velletjes zouden dan voor een paar kwartjes van de hand worden gedaan. De Mijdrechtse poesen keken dus extra goed uit hun groene kattenogen, maar zelfs de felste waakzaamheid schiet op een gegeven moment wel eens te kort en zo kon het gebeuren dat de zwarte bonte kat van K. en de driekleur van L. een vroegtijdig einde vonden. De zwart bonte werd verzopen en de driekleur gemept. Vrijdagmiddag werd H. ter verantwoording geroepen voor zijn daden voor de politierechter, doch hij was niet verschenen, hetgeen wel het geval was met een vijftal getuigen. Allereerst vertelde van K. dat hij op 2 februari zijn zwart bonte kat had gemist. Even had hij zijn buurman van M. een kat zien villen, die bij nader onderzoek de zwart bonte bleek te zijn, die van M. nog kletsnat, voor f. 1,25 van H. had gekocht. De tweede getuige van M. had zijn driekleur op 31 januari gemist. Het was een mooie kat geweest, een rood zwart gekleurd vel, en zij was volgens getuige zeker f. 5.00 waard geweest. Waar de driekleur gebleven was vertelden de twee laatste getuigen, oom en neef van V, die de driekleur voor 75 cent van H. hadden gekocht. De officier van justitie achtte de poesenbelaging een gemene streek en eiste een gevangenisstraf van twee weken. Het vonnis luidde conform, waarbij de twee huiden, die voor onderzoek in beslag waren genomen, weer vrij werden gegeven.

De Lindeboom: voor de oorlog een begrip in koekminnend Nederland

Door Fred de Wit

Vlak na de Napoleontische tijd, in 1815, moesten de burgemeesters op verzoek van de minister van oorlog een vragenlijst invullen over de lokale toestanden in hun gemeente. De toenmalige Mijdrechtse burgemeester, Hendrikus Abraham van Doorn van Noordscharwoude - die overigens helemaal niet uit Noordscharwoude kwam, maar in Asperen was geboren - heeft deze vragenlijst op 12 augustus 1815 nauwgezet ingevuld.

De vragenlijst met de antwoorden is bewaard gebleven en zo weten we onder andere dat Mijdrecht in die tijd 3000 inwoners telde, waaronder 30 ambachtslieden, te weten 5 timmerlieden, 2 smeden, 1 koperslager, 2 metselaars, 6 bakkers, 8 kleermakers en 6 schoenmakers. Of onder die bakkers zich al een van Doesburg bevond, is niet met zekerheid te zeggen. In 1826 was dit wel het geval. Het jaartal 1826 werd namelijk op de facturen van de latere koekfabriek "De Lindeboom" als stichtingsdatum aangehouden. Dat koekfabriekje zal toen nog niet zo veel hebben voorgesteld. De specialiteit van Van Doesburg schijnt het maken van suikerkussentjes te zijn geweest. Hoe ze

Oud-werknemer van Van Doesburg rond 1910 die in zijn AOW-loze tijd bijverdiende met het doen van boodschappen voor Van Doesburg. Door zijn klompen met ijzers eronder hoorde men hem al van een afstand aan komen lopen.

er uit zagen en hoe ze toen gemaakt werden, is onbekend. Eén ding was echter zeker: ze waren buitengewoon lekker. Van Doesburg wachtte niet tot de klanten vanzelf bij hem kwamen, maar hij bracht zijn koekjes ook bij de mensen aan huis. Eerst met de kruiwagen en later met de hondenkar. Zelfs in Ouderkerk wist hij zijn koekjes te verkopen.

De eerste uitbreidingen

De eerste 75 jaar breidde het bedrijf zich wel uit, maar toch niet in die mate zoals dat in het begin van de twintigste eeuw zou gebeuren. Het winkeltje op de hoek van de Kerkstraat en Dorpsstraat had nog niet de allure van een fabriekscomplex. Dat zou pas in de jaren vóór de Eerste Wereldoorlog gebeuren. In 1902 werkten er in de koekfabriek zes mannen en tien jongens. De in de fabriek aanwezige stoomketel en stoommachine van 2,5 PK mocht tussen tien uur 's avonds en vijf uur 's morgens van gemeentewege niet worden gebruikt. De overige tijden mocht er kennelijk wel worden gewerkt. De koekjes uit Mijdrecht waren hoe langer hoe meer gewild want vier jaar later, in 1906, werkten er 105 mensen en was de stoommachine vervangen door één van 25 PK.

Hoewel die uitbreiding een geweldige stimulans was voor de werkgelegenheid in Mijdrecht, was niet iedereen er blij mee. Die uitbreiding ging namelijk met overlast voor de omwonenden gepaard. De milieuwetgeving was veel minder stringent dan nu, maar de gemeente raakte er toch bij betrokken omdat de openbare school vlak bij de fabriek aan de Kerkstraat gelegen was. Er kwamen klachten van de onderwijzers en de ouders van de kinderen bij de onderwijsinspectie vanwege het lawaai, waardoor goed lesgeven onmogelijk was. Bovendien was de zoete geur van de koekjes zo langzamerhand ondraaglijk geworden. Uiteindelijk werd overwogen om de school te verplaatsen omdat de huisvesting te wensen overliet. Gedeputeerde Staten van Utrecht gaf de gemeente daar zelfs opdracht toe, maar het gemeentebestuur maakte hiervoor geen haast. Men zag aankomen dat op termijn de openbare

school toch gesloten zou moeten worden vanwege een onvoldoende leerlingenaantal, omdat de ouders van de kinderen het onderwijs op de bijzondere scholen, gebaseerd op een geloofsovertuiging, prefereerden boven het "neutrale" onderwijs van de openbare school.

De naamsverandering

De vraag naar de artikelen van de koekfabriek, die inmiddels was omgedoopt in "Biscuïtfabriek De Lindeboom", nam nog steeds toe. Bijna elk jaar is er in het gemeentelijk archief van Mijdrecht wel een bouw aanvraag van de directie te vinden omdat de fabriek weer moest uitbreiden om aan de gestegen vraag te voldoen. De naam "De Lindeboom" was ontleend aan een linde die voor de winkel stond. In 1917 was de fabriek opnieuw aan een uitbreiding toe. De directie had daartoe het oog laten vallen op een straat. Voor 1919 liep er evenwijdig aan de huidige Kerkstraat ook een straat naar de toenmalige hervormde kerk, nu Janskerk, die de naam had gekregen van Kerklaan. De straat was even smal als de Kerkstraat en was feitelijk overbodig omdat de mensen net zo goed van de Kerkstraat gebruik konden maken bij het ter kerke gaan.

Wel was het zo dat aan die Kerklaan de sigarenfabriek van Pieneman gevestigd was. Pieneman verhuisde later met zijn fabriek naar de hoek van de Prinses Beatrixlaan en de Dorpsstraat. Op deze plek is nu het ABN-AMRO kantoor gevestigd. Na lange onderhandelingen was de gemeente bereid het kerklaantje aan de familie Van Doesburg te verkopen. Wel moest aan Pieneman het altijddurende recht van onbelemmerde uitgang door de Kerklaan worden verleend. Omdat zich op dat terrein ook het gemeentelijk brandspuitenhuysje bevond, moest de koopster de gemeente te allen tijde toegang verlenen en kreeg de gemeente daartoe de sleutels. Voor een bedrag van totaal f 5239,- werd de directie van de koekfabriek eigenaar van de Kerklaan.

Aan de Amsterdamse Lijnbaansgracht had de directie inmiddels een verkoopkantoor gevestigd zodat over heel het land de koekjes van de Mijdrechtse fabriek bekend waren geworden. Er werden eigen recepten ontwikkeld en deze bleken door de afnemers erg gewild te zijn, zelfs zo dat ze over de grenzen werden verkocht. In Duitsland waren de koekjes zo gewild dat in de plaats Gildehaus, vlak over de grens bij Oldenzaal, een nieuwe koekfabriek werd gesticht. De aandelen waren voor 50% in handen van de broers Arnold, Willem en Weijnand van Doesburg, de andere helft van de Nederlanders W. Laseur en Arius Rutgers van der Loeft. De kennis van het koekjes bakken werd nu ook uit Mijdrecht naar Gildehaus overgebracht. Het bedrijf werd daar door Laseur en Van der Loeft geleid. In 1911 werd de fabriek naar Kleef overgeplaatst. In 1929 verkocht de familie Van Doesburg haar aandelen aan de twee andere aandeelhouders. Hoewel de

Het personeel van de koekfabriek De Lindeboom tijdens de gloriejaren van het bedrijf. Fotocollectie Henk Verburg.

Winkel Van Doesburg

fabriek' in de Eerste Wereldoorlog door brand werd verwoest en na de Tweede Wereldoorlog door de oorlogshandelingen in puin lag, werd die na de oorlog weer opgebouwd. In 1963 verkochten de eigenaren het bedrijf aan de National Biscuit Company in New-York, die de fabriek in Kleef in 1976 sloot. De dochter heeft het dus langer uitgehouden dan het moederbedrijf, want de Mijdrechtse biscuitfabriek moest al in 1937 haar poorten sluiten.

De ondergang

In de jaren '30 begon de aftakeling van het bedrijf. Doordat er in de leiding onbekwame mensen kwamen, ging het snel bergafwaarts. De fabriek werd verkocht aan de Rotterdamse concurrent Van Melle maar die kon de zaak ook niet meer redden. Uiteindelijk kocht Weijnand van Doesburg de zaak weer terug maar in de crisistijd was er geen houden meer aan en moest de zaak worden gesloten. Men had indertijd ook de recepten verkocht, zodat anderen eveneens de bijzonder lekkere producten van de koekfabriek konden maken.

De sluiting was een geweldige slag voor de werkgelegenheid in Mijdrecht, omdat velen hun boterham bij de koekfabriek hadden verdiend. In de drukste periode waren er 300 mensen werkzaam. Mijdrecht en de omliggende plaatsen konden zelf onvoldoende arbeidskrachten leveren. Vandaar dat er zelfs meisjes uit Amsterdam werden aangetrokken. Met het

stoomtreintje tussen het Haarlemmermeerstation en Mijdrecht reden zij dan naar hun werk en terug naar huis. Tijdens de treinreis waren er nog al eens onregeligheden. Vandaar dat er marechaussees werden ingeschakeld om de orde te bewaren. In de volksmond kregen die de naam van 'liefdezusters'. Een van de Amsterdamse meisjes was Marie Schoonhoven, een 16-jarige inpakster, die model stond voor de verpakking van de frou-frou-wafels. Op het gebied van het reclamemaken verstonden de directieleden hun vak. De Dickens biscuits, speculaaskoeken, froufrous, cheese straws, allegretto wafels, theebeschuitjes en nog veel meer producten lagen in prachtige koektrommeltjes in de etalages van honderden winkeliers.

Kunstbrood

Tijdens de Eerste Wereldoorlog heeft men ook nog geprobeerd, om wegens het gebrek aan gewoon brood, "kunstbrood" met dezelfde voedingswaarde te produceren, maar dat is op niets uitgelopen. De directie stuurde naar verschillende kranten een "kunstbrood" ter kennismaking met de bedoeling hier landelijke bekendheid aan te geven. Het toenmalige dagblad "Het Volk" reageerde hierop, wat bleek uit een commentaar in de krant op van 25 mei 1918: "De heer A. van Doesburg, lid van de firma B. van Doesburg te Mijdrecht, zond ons ter kennismaking een stukje van zijn "kunstbrood", gefabriceerd van zijn producten die de Nederlandsche bodem ruimschoots oplevert,

zoodat er eventueel van deze kwaliteit voldoende brood gebakken kan worden. Zooals de inzender ons in een begeleidend schrijven meedeelt. Wij hebben het brood geproefd en laten proeven. En algemeen klonk de konklusie: het smaakt goed. Ook ziet het brood er aantrekkelijk uit. Het roept herinneringen op van lang vervlogen dagen toen we nog smullen konden aan werkelijk wittebrood. Maar meer kunnen wij er niet van zeggen. Want over voedzaamheid, verteerbaarheid en samenstelling laat de fabrikant ons in het duister. En juist dat zijn factoren, die bij de vraag of "Ersatzbrood geschikt is voor de volksvoeding", den doorslag geven. Ook de sluitzegels van de firma waren beroemd. De naam "De Lindeboom" was voor de oorlog een begrip in koekminnend Nederland. Er zijn nog mensen in Mijdrecht en Wilnis die de koektrommeltjes als een kleinood hebben bewaard.

De vertegenwoordigers, die de koekjes moesten verkopen werden behoorlijk achter de broek gezeten. Wie niet voldoende verkocht, werd al gauw ontslagen. Bovendien moesten zij zich overtuigen of hun klanten voldoende kredietwaardig waren. Wanneer de klant niet betaalde werd dit bedrag op het loon van de vertegenwoordiger ingehouden. Ook bemoeide de directie zich

met het privé leven van het personeel. Zo verbood men in 1920 de personeelsleden lid te worden van de woningbouwvereniging Patrimonium, die aan de Hoofdweg twintig woningen verhuurde.

Toen het fabriekscomplex in 1937 werd verkocht aan de Drogerijenmaatschappij raakte de naam "De Lindeboom" in onbruik. Tot 1976. Mijdrecht kreeg in dat jaar een nieuw overdekt winkelcentrum in het gebouw waar ooit de bekende koekfabriek had gestaan en men gaf dit winkelcentrum heel toepasselijk de naam: "De Lindeboom". Thans worden daar weer koekjes gebakken door een banketbakker die in het winkelcentrum is gevestigd. De koekjes zijn terug. Nu de trommeltjes nog.

Gegevens voor dit artikel en de bijbehorende afbeeldingen van Henk Verburg zijn mij indertijd verstrekt door van mevrouw Korver-Verburg en de familie Korver.

Zie ook het artikel van Ron Hartsink over de Lindeboom in de Proosdijkoerier van december 2004, jaargang 20, nummer 4

Personeelsfoto De Lindeboom 1910

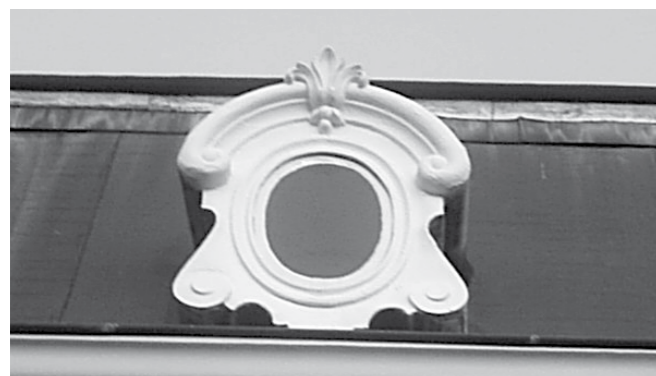
Verzamelen als hobby

Door Marian Sterenberg

Een groot aantal inwoners in De Ronde Venen heeft 'verzamelen' als hobby. Uit die verzamelingen is vaak een heel stuk geschiedenis af te lezen. Af en toe belichten we in de Proosdijkoerier zo'n hobbyist.

In het kader van de hobbyrubriek dit keer Co en Cobie Oudshoorn, die niet zozeer verzamelen als wel het natrekken van de geschiedenis van hun huis als hobby hebben. Onlangs kwam Cobie erachter dat de woning in het verleden een naam had gehad. Sinds kort prijkt deze naam weer op de gevel.

'Aigrette' zo heeft de familie Oudshoorn laten schilderen op de gevel van hun huis aan Bozenhoven 49. „Die naam stond al onder het ronde dakraampje. Het betekent zoiets als 'pluim' volgens de Wikipedia”, vertelt Cobie Oudshoorn, samen met haar man Co sinds 1990 eigenaar. „En dat klopt wel met de bovenkant van het ronde raampje, zo dacht ik nog. Want daar zit zo'n pluim op”.

Huize Aigrette en het ronde dakraam met de pluim waar het huis niet naar genoemd is.

Toen 'Aigrette' er eenmaal hoog en breed opgeschilderd was, hoorde ze tot haar verrassing dat de naam heel ergens anders voor staat. Het is de aanduiding van een lettertype en dat past wel weer bij de vorige eigenaar. Want dat was Co Verwey van de gelijknamige drukkerij. „Gelukkig is de naam wel geschilderd in dat lettertype”, aldus Cobie. De letter behoort tot de familie van de schrijffletters en is door Lettergieterij Amsterdam in 1939 op de markt gebracht. De ontwerper was ene Bernhard Tango.

Het eerste deel van het huis is gebouwd in 1895 en het tweede deel, aan de rechterkant met de trapgevel, kwam er in 1905 bij. Een gevelsteen waarop vermeld staat Maartje Heuvelink getuigt daarvan. Zij is de oudste

dochter van Johan Frederik Heuvelink, geboren 1866, afkomstig uit Arnhem, die het eerste deel liet bouwen toen hij trouwde met Maartje van Wieringen uit Mijdrecht. Ze kregen totaal drie kinderen (1901, 1904 en 1905). In plaats van Bozenhoven heette de straat toen Bosch en Haven. Duidelijke bewijzen zijn er nog niet voor, maar de huidige eigenaar Co Oudshoorn vermoedt dat zijn pand oorspronkelijk uit twee woningen bestond en dat dat middenstuk er later tussen gebouwd is. „Ik heb dat nog niet kunnen nagaan. Mede daarom wil ik ook naar het gemeentearchief, maar juist toen ik die plannen kreeg, ging dat archief in Mijdrecht dicht in verband met de verhuizing naar Breukelen”, aldus Co.

Vooraanzicht met deel van tuin.

De eerste eigenaar Heuvelink, die volgens Oudshoorn ook eigenaar was van Ada's Hoeve, de boerderij aan de Mijdrechtse Dwarsweg nabij de Ir. Enschedeweg, verkocht de woning in 1911, nadat zijn vrouw Maartje was overleden en hij voor de tweede keer trouwde met Johanna Gerarda Buddingh uit Elst. Het gezin vertrok toen naar Abcoude. De nieuwe eigenaar was de oprichter van drukkerij Verwey, Jacobus Verwey. Hij heeft daar met zijn gezin, waaronder latere opvolgers in de drukkerij, Joh en Co Verwey, gewoond totdat hij verhuisde naar villa De Krom. Deze is later afgebroken om plaats te maken voor de huidige villa van de toenmalige directeur Joh Verwey, die daar nu nog woont. De Krom was gelegen tegenover de drukkerij, toen die nog stond op Dorpsstraat 2, de plek waar het huidige winkelcentrum begint. Nadat de familie Verwey verhuisd was, werd Aigrette enige tijd verhuurd. Huurders

De historische vereniging houdt zich aanbevolen voor foto's, brieven, kranten of ander historisch oud materiaal, dat dan een plaatsje kan krijgen in het archief van de vereniging of waarvoor de leden verzamelaars weten. Dus voor wie opruimt: denk eerst even aan de Proosdijlanden.

waren achtereenvolgens gemeentesecretaris Koedam en werknemer Catsburg, vertegenwoordiger van de drukkerij. Ook zuster Den Hertog zou nog tijdelijk een deel bewoond hebben gehad.

Ingemetselde steen in rechterzijgevel: W.J. Heuvelink, 8 april 1905.

Volgens het boek "Mijdrecht, meer dan veen alleen", uitgegeven in 1985, was de woning een belastingkantoor op het moment dat het huis door zoon Co Verwey werd overgenomen toen deze trouwde met Tiny Mur. Vijfenwintig jaar later lieten zij aan de overzijde een huis bouwen. Het huis werd weer enige tijd verhuurd, totdat in 1990 Co en Cobie Oudshoorn het kochten.

De villa is een gemeentelijk monument en gebouwd in Neorenaissance stijl. De voorgevel heeft twee topgevels en is voorzien van bepleisterde banden. Volgens de omschrijving in de monumentenlijst is sprake van een samengesteld dak: een afgeplat schilddak (links), een koperen dakdeel met daarin een dakgat waarin een oeil-de-boeuf venster (midden) en een zadeldak (rechts). De afgeknotte topgevel (links) is voorzien van uitgemetselde schouderstukken en een geprofileerde kroonlijst. Ook de trapgevel (rechts) heeft een uitgemetseld schouderstuk en een bolvormige bekroning. De vensters zijn T-vensters met glas-en-lood bovenlichten.

„Ik kocht het pand met de bedoeling er mijn verzekeringskantoor te vestigen”, aldus Oudshoorn. Het was de architect die zei 'waarom ga je er niet wonen?' Na een korte aarzeling werd daartoe besloten. Vanbinnen werd de boel opgeknapt en een jaar later trok het gezin erin. In de loop der tijd is de buitenzijde flink aangepakt. Eerst de voortuin. Cobie zocht in boekjes wat zou passen bij hun type huis. De aanleg met buxushaagjes en rozen is daarmee haar ontwerp geworden. Ook achter is de tuin later in dezelfde stijl aangelegd. De witte, pleisterachtige laag verf aan de buitenzijde van het huis lieten ze verwijderen.

„Die verf was niet goed, er zat veel water achter, maar hoorde er ook niet op en ik was eigenlijk wel benieuwd naar wat er onder zou zitten”, aldus Cobie. En dat hebben ze geweten: het hele pand werd gezandstraald. Door de enkelsteens muurtjes kwam het stof ook bin-

nen in alle hoeken en gaten. Daarna werd het gehele pand opnieuw gevoegd. Ook de ramen werden geres-taureerd in de oude situatie. „Het dak was al enigszins lek toen we het huis kochten en moest dus toch echt wel vervangen worden. Dakdekker Cornelissen wist dat dakleer met koper nog bestond, het materiaal zoals oorspronkelijk gebruikt was. „Verkrijgbaar was het uiteindelijk wel, maar de dakdekker heeft knap moeten zoeken”, aldus Co. Maar toen is dan ook het hele dak gedaan (zonder subsidie). Alleen aan de zijkant zitten dakpannen. Voor de verf is Cobie nog langs de Vecht en naar Amsterdam gereden om de kleuren te bekijken. „Uiteindelijk heeft architect Van Vliet uit Loosdrecht ons geadviseerd”, zegt Cobie. Gebruikt zijn twee kleuren beige en donkergroen.

Het huis kent nog veel geheimen en veel gegevens moeten nog nagetrokken worden. Ondermeer wil Oudshoorn weten of het inderdaad ooit twee huizen geweest zijn, wanneer het als één huis bewoond werd en hoe lang de witte verf erop gezeten heeft. Ook alle bewoners zijn nog niet bekend. Nu Oudshoorn (zijn verzekeringskantoor aan Hofland heeft hij een paar jaar geleden overgedragen) en zijn vrouw wat meer tijd hebben, willen ze in de geschiedenis duiken en denken zij één van de eerste bezoekers te zijn in het nieuwe regionale archief, dat ongeveer om deze tijd in Breukelen haar deuren opent.

Aigrette: Frans voor zilverreiger.

In de grafische mededelingen van 1-6-1939 van de Lettergieterij Amsterdam, voorheen N. Tetterode staat onder meer over de Aigrette vermeld:

De nieuwe schrijffletter ontleent terecht haar naam aan de gracieuze voornaamheid van den zilverreiger. Vlot en verrassend frisch is deze calligrafische letter geteekend, terwijl zij elegantie en gemakkelijke leesbaarheid in zich

vereenigt. De Aigrette leent zich zeer goed voor het bijzondere smoutwerk als menu's, aankondigingen, advertenties, programma's, waarin een decoratief element moet worden gebracht.

Elektriciteit- en rijwielzaak

Cornelis Bras, Herenweg 16 te Wilnis

Door Hennie Brouwer-Bras

Cornelis Bras (geboren op 3 april 1890 in Vinkeveen, overleden op 30 oktober 1950 in Wilnis) en Arendina Johanna Bras- Dijkslag (geboren op 21 oktober 1894 in Loenen, overleden op 22 mei 1984 in Harmelen) hadden een winkel met woonhuis en werkplaats aan de Herenweg 16 in Wilnis. De zaak omvatte een Elektrisch Installatie Bureau, maar er werden ook rijwielen en bromfietsen verkocht. Tevens was er een reparatie-inrichting. Ook werden er naaimachines verhandeld. Bovendien was er een Luxe Auto verhuurinrichting. Verder behoorde er een Shell benzinepomp bij de zaak.

De vader van Cornelis Bras (Leendert Bras), geboren op 2 februari 1854 in Werkendam, handelde in gouden en zilveren voorwerpen. Leendert was getrouwd met Lena Mole-naar, geboren op 15 september 1852 in Dirksland. De vader van Arendina Johanna Bras- Dijkslag (Hendrik Dijkslag), geboren op 10 september 1858 te Heerde, is overleden op 2 oktober 1942 in Wilnis. Hendrik was ploegbaas bij de Nederlandse Spoorwegen. Zij woonden op verschillende plaatsen in de provincie Utrecht. Hun laatste woonplaats was Herenweg 80 in Wilnis.

Militaire dienst 1914-1918

Toen Kees nog vrij jong was, begon hij al met een eigen rijwielzaak aan de Dorpsstraat 14 in Wilnis. Naast hem woonde z'n broer Corstiaan Bras, die een zaak in groente, fruit en aardappelen had. Kees had het bedrijfje nog niet zo lang, toen hij voor de militaire dienst werd opgeroepen in verband met de eerste wereldoorlog 1914-1918. Daarvoor werd hij al opgeroepen als dienstplichtig militair in verband met de voormobilisatie. Zijn zuster Hanna heeft het bedrijfje toen gaande gehouden. Als Kees met verlof thuis kwam, deed hij het moeilijke werk. Hij diende bij het corps Gele Rijders, dat ook nu nog bestaat. Hij was bij het paardenvolk. Al met al heeft hij toen, met zijn eerdere rekrutentijd, ruim vijf jaar moeten dienen. De eerste wereldoorlog begon op 28 juli 1914 en eindigde op 11 november 1918.

Nieuwe woning en werkplaats

Op 24 november 1922 trouwden Cornelis Bras en

Arendina Johanna Dijkslag in Vleuten. Samen kregen ze vier dochters: Leni, Dien, Jans en Hennie. Toen de woning en de werkplaats aan de Dorpsstraat 14 in Wilnis te klein werd, kochten Kees en Aartje op 25 februari 1937 het voorste gedeelte van het aan de Herenweg in Wilnis gelegen perceel, kadastraal bekend onder sectie A, nummer 1248, groot ongeveer 6 are en 80 ca. Zij kochten dit van Willem Frederik Ultee uit Veenendaal, vroeger slager te Wilnis. Zijn zoon Philipus Ultee, eveneens slager te Wilnis, tekende als gemachtigde van zijn vader de koopakte.

Op dit perceel lieten zij het woonhuis met winkel en werkplaats bouwen. Deze nieuwe vestiging werd in augustus 1937 in gebruik genomen.

Machinisten gemaal Padmos

In 1923 werd met de droogmaking van Wilnis-Veldzijde een aanvang gemaakt. In 1926 was de droogmaking voltooid en werden de drooggevallen gronden publiek verkocht. Aanvankelijk werd de bemaling verzorgd door de machinisten Kees en

Leen Bras. Leendert Bras woonde aan de Burg. Padmosweg 3 te Wilnis en had een loodgieterbedrijf. De gebrpeders Bras waren niet als zodanig in dienst van het waterschap Wilnis-Veldzijde, maar zelfstandige ondernemers, die de bediening van het gemaal hadden aangenomen.

Op 23 januari 1940 is machinist Leen Bras overleden en nadien werd de bemaling geheel verzorgd door machinist Kees Bras. Nadat ook hij op 30 oktober 1950 was overleden, werd hij opgevolgd door de machinist Teus van Oudenallen, geboren 24 september 1919.

Teus van Oudenallen was een schoonzoon van Leen Bras. De bemaling van Wilnis- Veldzijde is vanaf het begin van de droogmaking van de polder steeds in handen van één familie geweest. Het gemaal Padmos werd in 1985 vervangen door een volautomatisch gemaal, genaamd Wilnis- Veldzijde. Het maalpijl van de polder werd vastgesteld op 6.30m - N.A.P.

Oorlogsjaren 1940-1945

In de oorlog 1940-1945 werd het steeds moeilijker om alles goed te regelen, omdat voor bijna alle artikelen die werden verkocht distributiebonnen nodig waren. Ook werd er, vooral in de laatste oorlogsjaren, bijna geen elektriciteit meer geleverd. Soms moest Kees twee oude buitenbanden om een fietswiel leggen, zodat de klanten dan toch nog konden fietsen .

Ook het gemaal Padmos had geen elektriciteit meer. Er werd een flinke opening in de muur van het gemaal gemaakt. Buiten vóór het gemaal stond een landbouwtractor te draaien, waarmee de pomp van het gemaal werd aangedreven. Deze tractoren werden ook gebruikt om dorsmachines aan te drijven.

Ook waren er familieleden van Kees en Aartje in Wilnis ondergedoken. Sommige van hen waren er ook lid van de Wilnise ondergrondse. Dat waren Jan Bras, Goris Bras en Engel (Henk) Bras.

Ruth Bras was ondergedoken, omdat hij bij de overval

op het distributiekantoor in Mijdrecht was betrokken. Bij Kees en Aartje werd ook vaak geluisterd naar de Engelse zender (Radio Oranje). Zij hadden nog een verborgen radio op de zolder weggestopt. Regelmatig kwam oom Govert Bras De Luistervink* brengen en dan maar luisteren naar de radio. Govert had een oliehandel in Amsterdam maar verbleef de laatste oorlogsjaren bij de familie Jan van Vliet in de Kerkstraat 10 in Wilnis. Benzine kon niet meer door Shell worden geleverd, zodat de benzinepomp moest worden gesloten. Al met al waren de oorlogsjaren 1940-1945 ook voor vader en moeder Bras met hun vier kinderen niet zo makkelijk. Na het overlijden van vader werd het bedrijf voortgezet door moeder. Ook werd toen een monteur voor het uitvoeren van elektrotechnische werken in dienst genomen.

Bedrijf verkocht aan Frank Voshart

Op 1 mei 1955 werd het bedrijf verkocht aan Frank Voshart, die een stuk aan de winkel heeft gebouwd. Later werd de zaak overgenomen door zijn zoon Jan Voshart, die de zaak nu nog voortzet.

* De Luistervink was een illegaal krantje dat in Uithoorn werd gedrukt en in de regio werd verspreid.

Oude foto's familie Brouwer. Foto heden Nico van Eijk

Dorpsgenoten en de broekriem

Door Stef Veerhuis

De oorlogsverklaring van Oostenrijk aan Servië op 30 juli 1914 zou de opmaat zijn voor het uitbreken van de eerste wereldoorlog. De neutraliteitspolitiek, die op dezelfde dag door Nederland werd afgekondigd, zou een regelrechte vuurproef gaan worden die twee dagen later begon met het mobiliseren van een onvoldoende geoefende krijgsmacht. Er was gebrek aan alles en toen Nederland direct na de mobilisatie ook nog eens werd overspoeld door zo'n 900.000 Belgische vluchtelingen werd de economische toestand al heel snel met de dag nijpender. Kermissen en jaarmarkten werden afgezegd en zelfs de verjaardag van Koningin Wilhelmina op 31 augustus werd niet gevierd.

Distributie

Nederland kreeg te maken met een grote schaarste aan levensmiddelen, brandstoffen en tal van andere consumptiegoederen. Prijzen van de eerste levensbehoeften schoten omhoog en er werd massaal gehamsterd. Minister Posthuma van Landbouw, Nijverheid en Handel, die verantwoordelijk was voor de distributie, vatte vervolgens een noodzakelijk geachte regulering samen in de Distributiewet van 19 augustus 1916 (Staatsblad 416). In de eerste vier artikelen van deze wet werd de wijze van beschikbaarheid uiteengezet. De gemeentelijke overheid werd verplicht er voor te zorgen dat er voldoende levensmiddelen en huishoudelijke artikelen in hun gebied beschikbaar waren. Voor zover mogelijk verstrekke de overheid deze goederen op aanvraag aan de gemeentebesturen en stelde tevens de in- en verkoopprijzen vast die aan de gebruiker berekend mochten worden. De wet verleende aan de regering voorts

Gedurende de mobilisatie wordt een mitrailleur in stelling gebracht

de bevoegdheid de noodzakelijk geachte distributieregelingen vast te stellen om zodoende te trachten de productie te bevorderen en die in de gewenste richting te leiden.

In de beginfase werd gebruik gemaakt van lijsten maar dat onttaarde in knoeierijen. Dit werd al snel gevolgd door een beter controleerbaar distributiebonnensysteem. Niet alleen voor diverse soorten brood, voor boter, kaas, meel, eieren en andere voedingsmiddelen werden distributiekaarten uitgereikt, maar ook voor brandstoffen zoals steenkolen en petroleum.

Ieder kreeg even veel, ongeacht draagkracht. Ingezeten moesten zich behelpen met karige rantsoenen. Zij kregen vaker te maken met surrogaten of vervalsingen, zoals kleizeep bijvoorbeeld. Vindingrijkheid was dan mooi meegenomen, zoals cichorei en bramenblaadjes die koffie en thee vervingen, terwijl fervente pijp-

rokers moeiteloos gingen pruimen want daar deed je nu eenmaal veel langer mee. Correcties op die uniformiteit werden bij hoge uitzondering gemaakt voor bijzondere behoeften van zieken, kraamvrouwen of van personen die in speciale omstandigheden leefden zoals schippers. Werde het geproduceerde artikel te duur, dan moest dit met steun van overheidswege, verstrekt kunnen worden. Was de prijs die de gemeente betaalde echter hoger dan de prijs waarvoor het werd verkocht, dan zou 90% van het nadelig verschil ten laste van het Rijk komen en de rest voor rekening van de gemeente.

Oproer

Naarmate de jaren vorderden werd het geduld nog al eens op de proef gesteld. Men werd mondiger en de normen en waarden van voorheen kwamen onder druk te staan. De grote schaarste en gebrek aan aardappelen en kolen leidden er toe dat er elders voedselreletjes en plunderingen plaatsvonden. De mensen waren het zat en maakten dat duidelijk in juli 1917 toen in Amsterdam een aardappeloproer uitbrak, waarbij zelfs doden en gewonden vielen. Of zoals in het legerkamp "de Harskamp". Wanneer daar de leefomstandigheden onder de maat geraken, breekt in oktober 1918 zelfs munitie uit.

Het ontbijt bestond uit een half brood waar je het de hele dag mee moest doen. Het smaakte nergens naar omdat het uit overlevering gemaakt was van aardappelschillen en zemelen. Verder was er een klein stukje margarine en surrogaatkoffie zonder melk en suiker. Het middagmaal bestond uit, of gekookt varkensvlees met een paar aardappelen, of een varkenspoot met bonen, alles overgoten met braadvet. De pap werd pas veel later verstrekt. Naast het kopje thee 's middags lag een blokje kaas, waar heel eenvoudig was aan te komen vanwege een uitgevaardigd exportverbod dat zorgde voor een enorm groeiend overschot.

Maar hoe was de situatie bijvoorbeeld in Wilnis. In vergadering bijeen op 7 november 1916 besloot "de Raad" om de landelijk afgekondigde distributie te laten slagen door hier een gemeentelijk levensmiddelenbedrijf op te willen richten. Voor de dagelijkse leiding zou een directeur benoemd worden, die belast zou worden met het financieel en administratief beheer, onder direct toezicht van B en W.

Zoals eerder aangegeven werd gestart met lijsten, die door de winkeliers moesten worden ingevuld. Als eind 1916 de balans wordt opgemaakt, blijken er zo'n 300 lijsten te zijn ingeleverd door 3 slaggers, 6 bakkers, 15 melkboeren, 4 groenboeren en 23 winkeliers, waar een totaal bedrag van fl. 11.000,- mee was gemoeid. De eerste opzet zal ongetwijfeld de nodige aanloopproblemen hebben gekend, maar al snel werd duidelijk dat ook hier sprake was van "dikke dubbele potloden". Dit was aanleiding om in 1917 deze boekstaving in te ruilen voor het distributiebonnensysteem. Iets wat opnieuw met de nodige scepsis zal zijn ontvangen, zoals onderstaande rijmelarij uit overlevering aangeeft.

Een bon voor thee, een bon voor koffie,
een bon voor karnemelksche pap.
Een bon voor vet, een bon voor grutten,
een bonnetje bij elke hap.
Een bon ook voor een lief klein kindje,
wat de ooievaar ons biedt.
Maar als je hem geen bon kunt geven,
krijg je het kindje lekker niet.

Voorafgaande aan de oorlog werd noodgeld uitgegeven

Bonnenkaarten

De toenemende schaarste in een kleine gemeente als Wilnis werd al snel duidelijk. Al vanaf het begin van de oorlog zorgde de broodvoorziening, mede door de gehanteerde blokkadepolitiek van Engeland, voor de nodige zorgen omdat men voor de graanvoorziening afhankelijk was van het buitenland.

Een herziene broodregeling in 1917 zorgde er voor dat, naast 9000 broodkaarten er ook nog eens 1000 toeslagkaarten in omloop werden gebracht. Hierop moest door de plaatselijke bakkers in de late avond-uurtjes de ingenomen bonnen geplakt worden. Het stond allemaal in schril contrast met de 2300 zeepkaarten, 2300 peulvruchtkaarten, 2300 rijstkaarten, 1500 bak- en braadvetkaarten, 2300 aardappelkaarten en 2300 groenzeepkaarten die werden uitgegeven. Hiervoor was vooraf fl. 55.000,- begroot. Het resulteerde eind 1917 in een nadelig saldo van fl. 5.000,-, dat voor rekening kwam van de gemeente en vervolgens verhaald moest worden uit de hoofdelijke omslag.

Al met al leek het zeer voorspoedig te gaan met het Wilnise levensmiddelenbedrijf. Over het functioneren van haar directeur werd de loftrumpet gestoken en het wekte dan ook geen verwondering dat de Raad hem een riant jaarsalaris toekende van fl. 500,-. Maar mogelijk was dat een rechtstreeks gevolg van zijn toezegging om zijn omvangrijke werkzaamheden in het vervolg 's avonds thuis af te willen maken.

Er braken dure tijden aan en overal werd de broekriem aangehaald. Maar dat houdt natuurlijk een keer op. Het werd duidelijk gemaakt wanneer personeel in dienst van de gemeente schriftelijk om een duurtetoeslag vroeg. Van nachtwacht T. Vonk bijvoorbeeld was dat overigens heel begrijpelijk. Hij had eertijds bij zijn benoeming contractueel laten vast leggen dat hij de zorg voor de straatlantaarns in Wilnis op zich zou nemen, inclusief de kosten van brandstof en onderhoud. Niet vreemd dus dat toen de petroleumprijs was opgelopen naar fl. 0.25 per liter en het aan de lijst van distributiegoederen werd toegevoegd, hij de lamp zowel thuis als op de straat maar moeilijk brandende kon houden.

Het bonnenstelsel dat gebruikt werd in de eerste wereldoorlog

Daarnaast was er een waarschuwing op de gemeentelijke deurmat neer gedwarfeld, afkomstig van de directeur van de centrale brandstoffen commissie die in Mijdrecht zetelde, dat de toegezegde tien ton steenkool wel eens zou kunnen stagneren, hetgeen ongetwijfeld weer tot verdere rantsoenering zou kunnen leiden. Het was destijds wel aanleiding voor het instellen van de ook nu weer gehanteerde zomertijd. De brandstoffenvoorraad echter was niet de grootste zorg van de gemeente, omdat bekend was dat er nog genoeg turf aanwezig was onder de waterspiegel van de naast gelegen Wilnisse Plas.

Volkstuinvereniging

Maar daar liet men het niet bij. Er werd o.a. gewezen op de kap van de bomen langs de Zuwe om de opbrengst ten goede te laten komen aan de brandstofcommissie. Terwijl de rechte takken een tweede leven zouden kunnen gaan krijgen als bonenstaken. Op een paar plaatsen binnen de gemeente waren inmiddels graslanden gescheurd om daarop peulvruchten te kunnen verbouwen. Ook waren er initiatieven vanuit de bevolking die gehoor gaven aan de oproep van overheidswege, om een eigen volkstuinje in te richten. Maar een

stukje grond huren kostte geld en daarom bundelde men gezamenlijk de krachten in volkstuinvereniging "Samenzorg", met als achterliggende gedachte hiervoor subsidie aan te kunnen vragen. De vereniging telde 31 leden waarvan tien leden, hoofd van een gezin van meer dan vier kinderen waren. Tot twee keer toe werd de subsidieaanvraag afgewezen. De vastberadenheid leidde er uiteindelijk toe, dat een bedrag van fl. 100,- zou worden toegekend mits "(...) dit tuinproject na toetsing en goedkeuring ook in aanmerking zou komen voor een rijkssubsidie".

Een laatste "lek" wordt gedicht wanneer in 1917 de noodslachtingen op de bon gaan, omdat regelgeving en toezicht daarop ontbreken. Mogelijk stond niemand er bij stil dat er in vrij korte tijd veel dieren verdronken of na voorafgaande jaren van vrolijk dartelen nu in diezelfde weide ineens een poot braken. De maat was vol toen een "dolle stier" door twee kinderen aan een kaptouwte naar de slager werd gebracht en door een veearts, nota bene in dienst van de gemeente, onmiddellijk moest worden doodgeschoten.

Ziekenhuis

De levensmiddelen distributie was er debet aan dat er jaarlijks duizenden guldens "gevonden" moesten worden om de verwachte verliezen te kunnen bekostigen. De gemeentelijke overheid ging op de kleintjes letten. Een nobel streven in deze moeilijke jaren van gebrek. Zo werd bijvoorbeeld het 'ziekenhuis' gesloten. Dit moet natuurlijk niet zo letterlijk worden genomen, want het betrof slechts één vertrek, dat deel uit maakte van de woning van de veldwachter. Deze jaarlijkse besparing (fl. 36.-) kon vervolgens besteed worden aan een deel van diens aanvraagde compensatie voor duurtetoeslag. Evenmin was men bereid gehoor te geven aan een nieuw aangepast, tevens duurder uitgevallen huurcontract door uitbater C. Priemus van de Vergulde Wagen, waar de raad van tijd tot tijd vergaderde. Maar men bleef vasthouden aan een jaarlijkse bijdrage van slechts fl. 40,-. Het lijkt in schril contrast te staan met de riante salarisverhoging van 50% die reeds na één jaar aan de directeur van het levensmiddelenbedrijf werd toegewezen.

Als burgemeester M. Fernhout op 30 mei 1919 afscheid neemt en naar Kampen vertrekt, verkeert - net als elders het geval zal zijn geweest - het distributiegebeuren in Wilnis in zijn nadagen. Het personeel van het levensmiddelenbedrijf bleef nog enige tijd in dienst om behulpzaam te zijn met het saneren van de nog aanwezige aardappelvoorraden. Dat wil geenszins zeggen dat er voorgoed afscheid genomen kon worden van de levensmiddelendistributie, hetgeen velen onder u nog volmondig zullen beamen.

Voorouders gezocht

De belangstelling voor de genealogische dagen die door de Historische Vereniging "De Proosdijlanden" recentelijk werden georganiseerd, bleken zo succesvol dat naar aanleiding hiervan besloten is om binnen de vereniging een speciale werkgroep samen te stellen.

Met als doelstelling een luisterend oor te bieden of zo nodig een helpende hand te kunnen reiken aan beginners, maar ook aan hen die zich al langer bezig houden met genealogie, over het algemeen vaak aangeduid met stamboomonderzoek. Ook suggesties of wensen vernemen we graag. Mogelijk is er behoefte om cursussen voor u te organiseren, zoals paleografie of genealogie en internet. Genealogie voor beginners is ook een mogelijkheid. Een eerste kennismaking daartoe zal plaats gaan vinden op zaterdag 25 april a.s. Hiervoor willen wij een ieder, lid of geen lid, graag uitnodigen. Nadere invulling van deze dag zult u t.z.t. in de weekmedia kunnen lezen.

Na deze bijeenkomst in april bestaat de gelegenheid uw vorderingen in de zoektocht naar uw voorouders

met leden van onze genealogiegroep te delen. Op dit moment hebben tientallen stamboomvorsers hun inspanningen bij onze vereniging reeds achtergelaten en het is niet uitgesloten dat het bij u zo lang ontbrekende familielid al werd terug gevonden. Mocht het echter zo zijn dat u deze zoektocht inmiddels heeft afgesloten, verspreid of misschien wel uitgegeven, maar dat dit nog niet bekend bij onze vereniging, dan stellen wij het zeer op prijs als u ons dit kenbaar zou willen maken.

Tenslotte willen wij u melden dat er in Breukelen heel hard gewerkt wordt en dat de eerste resultaten heel bescheiden bezocht kunnen worden op www.rhcvechtenvenen.nl (DIAS)

e-mail: info@proosdijlanden.nl

Polderjongen

Door Peter van Golen

Als polderjongen geboren en getogen in de polder Groot Mijdrecht, zoon van een machinist op een watergemaal, leer je de polder kennen onder alle weersomstandigheden. Er was een dag in mijn leven dat alle weersomstandigheden werden uitgedeeld in de polder, op de dag dat ik was uitgenodigd om bij een vriendje op de verjaardag te komen.

Het was een dag in november 1944

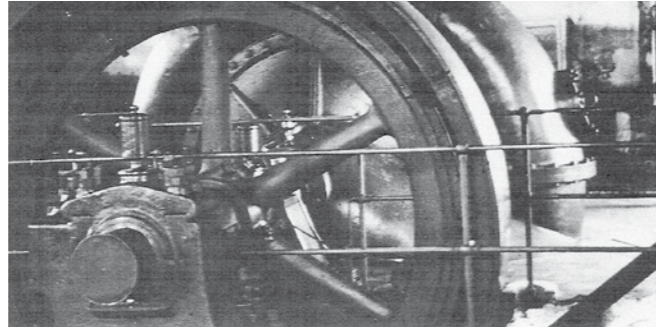
De Duitsers waren nog de baas in het noordwesten van Nederland en zij waren toen nog niet van plan om te vertrekken. De machinist van gemaal "De Voogt", mijn vader, kreeg opdracht een aantal belangrijke onderdelen van de machine, de kogellagerdeksels met de smering, te demonteren en aan de Duitsers af te geven. Het gevolg: De polder Groot Mijdrecht verdween heel langzaam onder water. Het werd een grote waterplas. Vanaf het hoog gelegen gemaal "De Voogt" tot aan het mistige Waverveen één grote watervlakte. De boerderijen en de huizen vormden eilanden, met de kale bomen die als in een grote jammerklacht de kale takken omhoog hieven.

Als jongetje van 7 jaar besef je niet hoe dramatisch het is een polder onder water. Het is een boeiend uitzicht. Dus zó zag de polder Groot Mijdrecht er uit voor dat het gemaal "De Voogt" als stoommachine het eerste water er uit slurpte en via de rivieren de Waver, de Amstel, het IJ naar het IJsselmeer pompte. De weg stond al onder water op de dag dat mijn vriendje zijn verjaardag vierde. Hij woonde aan de Proosdijerdwarsweg, ongeveer drie kwartier lopen. Het onderhoud van de grindwegen was niet optimaal, daardoor was de weg enigszins hol en de rand van de weg stak net en soms net niet, boven water uit.

Warm ingepakt door mijn moeder vertrok ik opgewekt naar de verjaardag. Springend van heuveltje naar heuveltje met mijn klompen al snel vol water trotseerde ik het polderweer.

Het waaide hard en om de beurt viel er regen en sneeuw, kortom polderweer. Uiteindelijk kwam ik als een verzopen katje (jongetje) aan bij de verjaardag. De polderwegen waren in 1944 niet druk bezocht, dus iedereen die voorbijging werd gezien.

Al van verre hadden de ouders van mijn vriendje mij zien aankomen. Het medelijden met de arme kleine wandelaar was al helemaal aanwezig. Dat kleine Am-

sterdamse hongerlijertje kan een warm onthaal tegemoet kunnen zien. Ik meldde me keurig netjes aan de achterdeur. Zo hoort dat in de polder waar vrienden en bekenden altijd achterom moeten komen. Moeder de vrouw en een paar dochters stonden gereed om mij met open armen te ontvangen.

Zij waren zichtbaar teleurgesteld toen ik mijn naam zei en het doel van mijn komen. Het werd een gezellige dag met pannenkoeken en melk, vers uit de koe. Toen ik in de middag naar huis sprong, van heuveltje op heuveltje, scheen de zon en was er een koude noordooster. Het kon wel eens gaan vriezen dacht ik, dan kunnen we schaatsenrijden. Het werd het begin van de strenge winter van 1944. Op de schaats gingen we naar Vinkeveen, Wilnis of Mijdrecht.

Zo maar een waar gebeurd verhaal uit de Polder. Ik ken er nog meer.

Het verhaal van de leefwereld van Piet de Visser, 1750 - 1800, vertel ik op onze ledenvergadering op 22 april 2009.

Woensdag 22 april Voorjaarsledenvergadering

Met aansluitend een lezing door de heer P.A. van Golen over de leefwereld in de Noorder-Zuiderpolder te Waverveen aan het einde van de 18e eeuw.

Locatie: Hervormd verenigingsgebouw,
Herenweg 207, Vinkeveen

Aanvang: 20.00 uur

De weg naar de kerk

Door Fred de Wit

Ik weet, wanneer u dit leest, dat de titel van dit artikel een beetje dubieus is. Maar als u misschien denkt dat onze Proosdijkoerier een religieus blad is geworden, heeft u het mis. Het gaat hier gewoon over de weg die naar een kerkgebouw leidt. Eeuwenlang is de kerk het middelpunt geweest van het centrum van stad, dorp of buurt. Vandaar dat we in bijna elke plaats wel een Kerkstraat, Kerklaan of Kerkweg zullen vinden. En als die er niet is, is die straat, vooral in katholieke streken, vernoemd naar de patroonheilige van het kerkgebouw.

De Kerkstraat in Mijdrecht wijst ons de weg naar de Janskerk, de vroegere hervormde kerk, die bij het samengaan van de gereformeerde, hervormde en lutherse kerk tot de protestantse kerk (PKN), de naam Janskerk ontving. Die naam gaat terug naar de tijd, toen op dezelfde plaats van de huidige kerk, een katholieke kerk stond. Deze was genoemd naar Johannes de Doper, tot het kerkgebouw na de hervorming omstreeks 1572 in hervormde handen overging. Ook in die kringen wordt over Johannes de Doper met eerbied gesproken. Onlangs verscheen van de hand van dominee Harry Tacken nog een boekje met als titel Johannes de Doper, Wegwijzer en Naamgever. Evenwijdig aan de Kerkstraat liep vroeger nog een kort laantje dat de naam Kerklaan had. In 1919 is dit laantje door de koefabriek De Lindeboom gekocht en bij de fabriek getrokken. Maar daarmee zijn we er nog niet, want met de boot konden de mensen ook nog via de Kerkvaart de kerk bezoeken. We hebben in Mijdrecht wel een Sint Jansstraat, een korte straat, die zo genoemd is omdat die in de wijk Proosdijland ligt, waar de straten vernoemd zijn naar de proosten van het kapittel van Sint Jan, die het in Mijdrecht van 1085 tot 1795 voor het zeggen hadden. De katholieken van Mijdrecht en Wilnis hebben sinds 1782 een kerkgebouw op de plek

waar de voormalige gemeenten Mijdrecht en Wilnis aan elkaar grenzen in de buurtschap Driehuis. De grenspaal, op het pleintje voor het kerkgebouw, geeft duidelijk aan dat de pastorie in Mijdrecht staat en de kerk in Wilnis. Dit als gevolg van een compromis tussen de Wilnisse en Mijdrechtse katholieken die in Mijdrecht tegenover de Rabobank, en in Wilnis op de kerkwerf tegenover Herenweg nummer 114, een schuurkerk hadden en twee kerkgebouwen niet konden onderhouden vanwege de financiën en het feit dat er maar één pastoor beschikbaar was. De Mijdrechtse en Wilnisse katholieken hebben dus geen straat die hun de weg naar de kerk aangeeft, evenals de katholieken in De Hoef. De weg naar de hervormde kerk in Wilnis wordt de gelovigen eveneens gewezen door een Kerkstraat. De kruiskerk in Amstelhoek kan men ook vinden wanneer men daar de Kerklaan afloopt. In Vinkeveen vindt men de katholieke kerk aan de Kerklaan. Achter de kerk is enige jaren geleden nog een wijk gebouwd die de naam Kerkelanden heeft gekregen omdat die grond oorspronkelijk aan de katholieke kerk toebehoorde. De hervormde kerk en de gereformeerde kerk in Vinkeveen staan aan de Herenweg. Toepasselijk zou men kunnen zeggen: "De weg naar de Heer" wordt de kerkbezoekers gewezen door de Herenweg af

Herkent u deze nog?

te lopen. De overige kerkgebouwen of religieuze onderkomens in onze gemeente hebben geen binding met een straatnaam die de weg naar het gebouw wijst. Ten slotte: In het oktobernummer van vorig jaar van de Proosdijkoerier stond in het artikel van Stef Veerhuis een afbeelding van een rijbewijs, waarop te lezen stond dat de bezitter woonde op de Kerklaan te Mijdrecht. Een oplettende lezer maakte de redactie erop attent dat dit niet kon omdat in Mijdrecht geen Kerklaan is maar wel een Kerkstraat. Uit het hierboven geschrevene zal het duidelijk zijn dat er in Mijdrecht inderdaad sprake is geweest van een Kerklaan. Overigens had het rijbewijs geen betrekking op de Kerklaan in Mijdrecht maar woonde de eigenaar van het rijbewijs op de Kerklaan in Amstelhoek.

Van veenslik tot brandbare turf

Door Jan Rouwenhorst

In de hoek van de kamer staat een groen geverfde kist. Het blijkt een houten broodtrommel te zijn, of - anders gezegd - een grote schafkist. Voor de kenners is het een knip. En in een rieten mand liggen enkele blokjes turf, samen met twee rood geverfde aanstampplankjes en bijbehorende steunstukken. Voor Toon van der Meer (70) zijn het de tastbare herinneringen aan de periode van ongeveer tien jaar dat hij werkzaam was in de turfwinning.

Turf vindt zijn oorsprong in veen. Van der Meer: “Veen is gewoon vergaan blad en bomenafval en door een verrottingsproces geeft dat veen.” Onlangs is hij nog gebeld door iemand die vroeg of er nog turf te koop was voor het roken van metworst. “Maar het is er bijna niet meer. Het is nostalgie en komt niet meer terug.” Turf als energiebron heeft in Nederland eeuwenlang een belangrijke rol gespeeld.

Brandbare veenkluut

Het Nederduitsch Taalkundig Woordenboek van Pieter Weiland uit 1810 geeft de volgende omschrijving van turf. Turf “(is) eene brandbare veenkluut, uit zekere vette veenaarde gevormd, die - op verscheidene plaatsen - uit den lage grond opgebaggerd, vastgetrapt, tot vierkante brokken gestoken, gedroogd en tot brandstof gebezigd wordt.”

Daarbij worden ook twee zegswijzen aangehaald.

“In het veen ziet men niet op een turfje beteekent daar men overvloed van iets heeft, is men op zoodanig iets niet karig”. Vervolgens staat er: “Hij weet eenen turf in drieën te kloven” en daarmee wordt dan bedoeld dat iemand “hoogzuinig” is.

“Mijn ouders hadden een groot gezin. Ik was de oudste van twaalf kinderen. We woonden aan het Achterbos”, zo vertelt Toon van der Meer. Al op de lagere school moest hij zijn vader helpen. “De school was tegenover het klooster aan de Herenweg. Steeds op een drafje naar huis, want een fiets hadden we niet. Met tien minuten was ik thuis. En dan helpen. Met de auto mee, we vonden dat prachtig.”

Eén van de activiteiten van zijn vader betrof het ophalen van het huisvuil in de gemeente Vinkeveen en Waverveen. “Ik was een jaar of twaalf en zat toen achter het stuur van de vuilnisauto. Mijn vader liep er achteraan en gooide de vuilnis op de wagon. Ik reed langzaam

Baggermachine “Op Hoop van Zegen” bij het Museum De Ronde Venen

Toon van der Meer

over het toenmalige Kerkklaantje. Hij werd daarop aangesproken door de plaatselijke politie, die patrouilleerde op de fiets. “Zeg Willem, dat kan echt niet, die jongen achter het stuur!” Hij waarschuwde mijn vader, want bij brokken zou de verzekering moeilijk kunnen gaan doen: “Bij een ongeluk kost het je je hele bedrijf. Het kan echt niet. Laat ik het niet meer zien!” “Ik moest er achter vandaan. Maar ja, ik kon wel sturen en de zware vuilnis tillen en in de wagon gooien was heel iets anders. De politieagent stapte op de fiets en ik reed weer verder in de vuilniswagen. Ik herinner me nog dat het stuur aan de rechterkant zat.”

Mensen nodig

“Toen ik van school af kwam moest ik helpen in het bedrijf. Verder doorleren was er niet bij, want er moest geld verdiend worden. Mijn vader had een brandstof-fenzaak. Eerst ging het om turf, later kwamen de kolen en er is ook nog gehandeld in olie.

Tevens had mijn vader een transportbedrijfje. Wij reden veel groente van de tuinders uit de omgeving naar de veiling en doorgedraaide groente naar de koeien. Daarna hadden we een taxibedrijf. Wij reden rouw- en trouwpartijen.”

“We zaten nog in de turf toen ik ging helpen. Alles moest aan huis afgeleverd worden. Onze klanten zaten in de wijde regio. Gelukkig had mijn vader ooit een vrachtauto van het leger kunnen kopen. Het was er één met een neusje. Mijn vader was één van de eersten in het dorp die een auto had. Maar als jongens hadden we nog geen rijbewijs en daarom was er ook een driewieler, met een motor op het voorwiel. Daar reden wij toen kolen mee naar de klanten. Op die wagentjes kon wel een vracht van 750 kilo.”

“Hoe ik in de veenderij verzeild ben geraakt? Kijk, wij hadden dat kolenbedrijf, maar dat was erg seizoensgebonden. 's Winters was het heel hard werken, 's zomers was er weinig te doen. En precies in die periode waren

er in de turfwinning allerlei mensen nodig voor het werken op de baggermachine, die het veenslik uit het water baggerde en dat op het land stortte.”

Broekriem

De baggermachine begon begin april te draaien. Van vroeg in de ochtend tot 's avonds laat en dat tot eind september. Op en bij de baggermachine waren diverse werkzaamheden te verrichten. Toon van der Meer vertelt over het proces van de turfwinning. “Als “schuttenkoning” liep je in feite één dag voor de baggermachine uit. Je moest dan een stuk land gelijk maken en de schotten op het land plaatsen. Aan de achterzijde van schotten werden paaltjes met een houten moker de grond in geslagen. De schotten aan weerszijden van het land waren met elkaar via stevige lijnen verbonden. Je kreeg zo een opstaande rand om een perceel land van ongeveer 60 cm hoog, dat later gevuld werd met veenslik. Het gebeurde wel eens dat een schot aan de rand van het perceel wegsloeg.” “Dat overkwam een broer van mij toen hij schuttenkoning was. Hij kwam in het water terecht, maar kon niet zwemmen. Dat was paniek, want hij bleef onder. Uiteindelijk heeft men hem met behulp van een pikhaak aan zijn broekriem omhoog weten te trekken en uit het water kunnen halen. We waren allemaal wel geschrokken, want hij was bijna verdrongen. Al het werk werd stilgelegd. Hij moest beklopt worden, om het water uit zijn longen te krijgen. Toen hij uiteindelijk bijkwam, vroeg hij: “Waar ben ik geweest?” Hij is er heel goed af gekomen en heeft er geen nadelige gevolgen aan over gehouden.”

Raamwerk vol veen

“Eerst werd, tot net onder het waterpeil, de grondlaag van ongeveer een halve meter afgegraven. Dat was de zogeheten bovengrond, een soort tuingrond.

De tuinders hier waren er gek op. En pas onder die laag begon het echte veen. Ook werd dit gebruikt om het land te egaliseren. De baggermachine schoof er vervolgens met een raamwerk overheen. Dat veenslik werd machinaal omhoog getrokken. Het was de “handelsman” die vervolgens dat raamwerk steeds weer naar beneden liet vallen. Dat gebeurde altijd met een enorm veel lawaai. Onder water werd zo een plak veen losgesneden tot een diepte van zes meter, over een breedte van anderhalve meter en 40 centimeter dikte van voor- naar achterkant. Dan werd het raamwerk - vol met veen - omhoog getrokken.”

“Bij de baggermachine hoorden ook de zogeheten “richtermannen”. Dat waren de arbeiders, die werkten tussen de schotten en de waterkant. Op die smalle strook werden stukken hardhout, een soort bielsen, neergelegd met een railsysteem, ter ondersteuning en sturing van de baggermachine. Die richtermannen moesten dan steeds die stukken hout met een pikhaak

verplaatsen als de baggermachine naar voren ging. Die stukken hout moesten het wiel aan de zijkant van de baggermachine ondersteunen, anders was er onvolgende stabiliteit.”

Beweegbare pijp

“Op de baggermachine stond de “uithaler” beneden-deks achter het op- en neergaande raamwerk. Met een sloothak moest je dan zo’n afgesneden plak in stukken uit het raamwerk trekken en er voor zorgen dat die brokken veen dan in een bun terecht kwamen. Die bun moet je je voorstellen als een groot vierkante bak, waarin die brokstukken vermengd werden met water. Via een “emmerladder” - een constructie te vergelijken met een schuin geplaatste lopende band, waarop emmers waren bevestigd - ging het dan omhoog en daar werd het veen vermalen en met het water via de pijp op het land gestort.

Die pijp kon heen en weer bewegen, maar het storten gebeurde niet erg gelijkmatig, omdat er vaak nog dikke veenstukken uit de pijp kwamen. De werkers op het land moesten die veenstukken uit elkaar trekken en de stort egaliseren. Anders zouden er ongelijke turven ontstaan. Dat gelijk maken was echt zwaar werk.” Na de stort bleef het veenslik vier dagen liggen drogen. Dan begon het proces om turf te maken. Toon van der Meer demonstreert in zijn woonkamer hoe men dan het veen ging treden. Onder elke schoen of laars werd een plankje met leren veters gebonden. “Zo ging je voorzichtig het hele land over, met beide plankjes steeds naast elkaar. Door het gewicht werd het water er verder uit geperst. Om het evenwicht te bewaren had je in elk hand een stok met aan onderzijde een soort schoteltje van hout, om de druk te verdelen. Het moest dan weer verder drogen.”

Op je knieën

“Daarna gingen we met een haak recht op elkaar

Turfmand en egaliseerplankjes

staande lijnen trekken. Elk vierkantje werd dan een turf. Zo’n turf stond dan als het ware recht op het land en had oorspronkelijk een hoogte van zo’n 60 centimeter, maar door het drogen klonk dat allemaal in. Vervolgens ging je op je

knieën rij voor rij de lange turven langs om ze met je handen los te maken. Je deed er steeds vier tegelijkertijd. De losse turven werden naast elkaar neer gezet om te drogen. Na veertien dagen moesten ze dan weer gekeerd worden. Die turven stonden heel dicht op elkaar. Als je niet oplette, dan kon je zo een turf omstoten, met als gevolg dat een hele rij turven als dominostenen omviel.”

“In juli en augustus droogde het veen het snelst. Als de losse turven droog genoeg waren, dan moesten ze in rieten manden gedaan worden en naar de zogeheten turfhoop gebracht worden. Steeds zo’n vijftig turven in een mand. Het gewicht van een turf varieerde. In de buurt van Achterbos was een turf ongeveer 250 gram, maar in de directe omgeving van de provinciale weg N201 woog een turf wel meer dan 350 gram. De lichte turf vlamde meer, de zware turf smeulde vooral. Er was altijd wel wat te doen en je was overal inzetbaar. Het was altijd hard werken, twaalf uur per dag en dat zes dagen in de week.”

Op de hoop

“Uiterlijk eind september moest de turf op de hoop staan, zoals dat werd genoemd. De legakkers waren destijds de droogstroken voor de natte veenslik. Na afloop van de turfmakerij zijn die legakkers voor een deel verdwenen, omdat de bovengrond en het onderliggende veen machinaal zijn wegegraven. Het materiaal werd op het land gestort en een paar keer omgezet, zodat het rulle grond werd. Na verloop van tijd werd deze grond per schip afgevoerd naar Boskoop en Naaldwijk. In Leidschendam verwerkte men het ook tot potgrond. Eigenlijk is dat gebeurd omdat de provincie de veenbazen niet wilde compenseren voor het beëindigen van de veenderij.”

Een dergelijke turfhoop werd vanuit een cirkelvormig patroon opgebouwd, maar visueel leek de omtrek enigszins stervormig, omdat de lagen turf in verband werden gestapeld met een kleine opening tussen elke turf, zodat de wind er door heen kon waaien.

“Aan de bovenkant was de turfhoop afgedekt met riet, waarop plaggen uit de grond werd gestoken en deze werden gelegd op de turfhoop tegen het wegwaaien van het riet. De turf werd het ene jaar gebaggerd en ging pas het jaar daarop in de verkoop. Uiteindelijk bleven er na de lange droogperiode turven over, die elk zo’n vijftien cm lang waren. Het hele proces van turfwinning en turfmakerij was erg arbeidsintensief. Er zijn nu nog maar enkele mensen in leven die uit eigen ervaring weten hoe het werken op de baggermachine “Op Hoop van Zegen” werkelijk was. De veenbazen hadden een goede boterham door de turfwinning, maar voor de veenarbeiders betekende het dagelijkse werk keihard buffelen om een grijpstuiver te verdienen. Er is hier een heleboel armoede geweest.”

Vergelijking met Mijdrecht en Wilnis

Door Fons Compier

In de laatst verschenen Proosdijkoerier (van december 2008) publiceerden we een artikel over jubileums in 1938 in Vinkeveen en Waverveen. De gegevens daarvoor waren afkomstig uit allerlei verschillende bronnen. Het raadplegen daarvan leverde tal van andere vermeldenswaardige zaken op, die één ding met elkaar gemeen hadden: te klein voor een apart verhaal; interessant genoeg voor een algemener artikel over “Vinkeveen en Waverveen, vlak voor de oorlog”.

Geïsoleerd cijfermateriaal zal niet veel zeggen. Maar in vergelijking met Mijdrecht en Wilnis zal onderstaand overzicht wel iets duidelijker kunnen maken.

	Oppervlakte in Ha.:	Aantal Inwoners:	Nederlands Hervormd:	Rooms-Katholiek:	Gereformeerde:	Onkerkelijk:
Mijdrecht	3.048,79	4.717	1.648	1.839	877	136
Vinkeveen & Waverveen	3.712,33	4.443	1.475	2.451	363	33
Wilnis	2.392,70	2.487	850	1.090	506	14

Dit overzicht is ontleend aan de Provinciale Almanak 1937 voor Utrecht. De gegevens daaruit roepen jammer genoeg ook vragen op. Tel bijvoorbeeld bij “Vinkeveen & Waverveen de vier specificatiekolommen” maar eens bij elkaar op en vergelijk de uitkomst, i.c. 4.322 vervolgens met het aantal inwoners, i.c. 4.443. Dat geeft een verschil van 121 te zien. Het lijkt me onwaarschijnlijk, dat dit relatief grote aantal te verklaren valt uit ongeldig uitgebrachte stemmen en leden van kleinere Reformatorische kerkgenootschappen. Het overzicht maakt in ieder geval wel duidelijk, dat Vinkeveen een overwegend R.K. dorp was. Bij de interpretatie van de aantallen moeten we ‘meenemen’, dat Waverveen overwegend protestants, i.c. ‘hervormd’ was.

Qua aantal inwoners ontliepen de gemeenten Vinkeveen & Waverveen en Mijdrecht elkaar in 1937 nog niet zoveel. En de dorpen, zeg maar ‘de bebouwde kommen’ elkaar nog minder. Daarbij is het besef van belang, dat een aanzienlijk deel van de 4.717 bewoners van de gemeente Mijdrecht in de Amstelhoek en de Mennonietenbuurt en de Hoef (Oostzijde) woonachtig was. Dit deel was beduidend groter dan dat van Waverveen (+ Nessersluis) binnen de gemeente Vinkeveen & Waverveen: in 1939 ontliepen de dorpen Vinkeveen en Mijdrecht elkaar nauwelijks, qua aantal bewoners. Wél was er een opmerkelijk groot verschil in stemgedrag, als het om de Nationaal - Socialistische Beweging (N.S.B.) ging. Op 19 april 1939 waren er verkiezingen voor de Provinciale Staten en de uitslag daarvan is de volgende vermelding waard.

	Totaal Uitgebracht:	R.K.S.P.	A.R.P.	C.H.U.	S.G.P.:	N.S.B. - aantal:	N.S.B. -%:	S.D.A.P.
Mijdrecht	2.100	820	467	445	64	33	1,57%	126
Vinkeveen & Waverveen	1.937	1.081	301	190	116	135	6,97%	33
Wilnis	1.074	427	306	193	73	24	2,23%	11

Landelijk behaalde de - vooral in 1935 succesvolle - N.S.B. in 1939 nog slechts 3,89% van de stemmen. Het Ronde Venen - overzicht van 19 april 1939 toont aan, dat de N.S.B. - score in Wilnis en vooral Mijdrecht ver onder dat landelijke percentage is gebleven. Maar in Vinkeveen & Waverveen was het N.S.B. - percentage bijna tweemaal hoger dan landelijk, i.c. 6,97% versus 3,89%. Die proportie van ‘twee keer meer’ spoort overigens totaal niet met de gevestigde beeldvorming, dat het allemaal nog veel erger gesteld geweest moest zijn met het N.S.B. - gehalte van de gemeente Vinkeveen & Waverveen.

	Nederlands Hervormd (1937):	C.H.U. (1939)
Mijdrecht	1.648	445
Vinkeveen & Waverveen &	1.475	190
Wilnis	850	193

Er bestaan - nu nog - hardnekkige verhalen, dat de N.S.B. tot wel bijna de helft van de stemmen zou hebben gekregen. Onzin, zoals uit de cijfers c.q. de feiten blijkt. En ook in Vinkeveen & Waverveen bleek de N.S.B. in 1939 op z’n retour, zeker in vergelijking met de verkiezingen voor de Provinciale Staten van 1935. Toen werden in deze gemeente zelfs 169 van de 1.853 stemmen op de partij van Mussert uitgebracht, een erg hoog - en zelfs landelijke aandacht trekkend - percentage van 9,12%. Deze vele N.S.B. - stemmen gingen vooral ten koste van de C.H.U. en de S.G.P. De C.H.U. in Vinkeveen & Waverveen behaalde in 1935 slechts 138 stemmen; in 1939 was dat aantal tot 190 toegenomen. Maar in vergelijking met Wilnis en vooral Mijdrecht was dat nog altijd opvallend laag. De C.H.U. rekruteerde de aanhang voornamelijk uit de leden van de Nederlandse

Hervormde kerk. Stel, dat Nederlands Hervormd Vinkeveen hetzelfde stemgedrag had vertoond als de Hervormden in Mijdrecht, dan had dat - vergelijken-derwijs - tot 398 stemmen moeten leiden, in plaats van de daadwerkelijke 190. Op een zo'n vergelijking valt in meerdere opzichten wel wat aan te merken, maar ik vind deze bruikbaar en legitiem genoeg om de omvang van een belangrijke afwijking te kunnen benaderen. Over de oorzaken en achtergronden van de ontrouw aan de C.H.U. doen tal van verklaringen en verhalen de ronde. Wellicht een onderwerp voor een volgende Prosdijkoerier.

Verkeer en Vervoer

Vinkeveen was vlak voor de oorlog nog altijd een tamelijk geïsoleerd dorp. Dat zou pas echt anders worden, toen de S21, de provinciale weg Hilversum - Heemstede, in gebruik werd genomen. Maar dat gebeurde pas in 1945. Dat betrekkelijke isolement, de slechte wegen en de crisis vermochten toch niet te verhinderen, dat het verkeer in Vinkeveen steeds drukker werd. Bij een verkeerstelling op zondag 9 augustus 1938 vond registratie plaats van 1.550 fietsen, 166 auto's, 78 motorrijwielen, 358 wandelaars en 42 tandems. "166 auto's", dat is voor de huidige begrippen natuurlijk helemaal niks, maar toch werden de auto's ruim 70 jaar geleden in Vinkeveen al een probleem. Dat had met name te maken met de geringe duurzaamheid van de vooroorlogse wagens. In 1938 moest er wijziging van de politieverordening plaatsvinden, als maatregel tegen het ontstaan van zogenaamde "autokerkhoven" binnen de bebouwde kom.

Zomer 1938. Het 'teren' van de Hoofdweg, aan de zuidkant van de kruising met de Botsholsewarweg. Op het gemeentehuis werd deze weg hardnekkig met 'Schoolweg' aangeduid. Mijn ouders op het adres Botsholsewarweg 19 kregen met name van gemeentewege post toegestuurd, met als adressering "Schoolweg VW 74". Ook na de oorlog ging de Gemeentelijke diensten daar nog jarenlang stug mee door. Nogal bizar, want de benaming "Botsholsewarweg" is in 1878 officieel ingevoerd en daar is nooit verandering in gekomen. De foto is afkomstig uit het archief van Jan Compier - Waverveen.

De volgende tekst betreft een citaat uit het weekblad "De Ronde Venen" van vrijdag 23 september 1938. "Het gevolg van slechte wegen". Naar wij van bevoegde zijde vernemen, bestaat het plan, dat de autobus van de firma H. Verhoek te Vinkeveen in het vervolg niet meer door Waverveen zal rijden, vanwege de slechte wegen aldaar. Dit feit is op zichzelf reeds erg genoeg, daar onze plaats zodoende weer geheel geïsoleerd komt te liggen".

Tot zo ver dit citaat. Voor de autobusdienst van Verhoek was vooral het Waverveensepad - gedeelte tussen Achterbos en de Cliffordweg in Waverveen bijkans letterlijk een struikelblok. Maar ook de Hoofdweg, in de polder Groot - Mijdrecht vormde vooral in nattere periodes een onbegaanbaar traject. De meerderheid van de Gemeenteraad lag er niet van wakker van en zoiets deden burgemeester G.E. Mühlradt en de Vinkeveense raadsleden N. Aarsman, J. Beuker, A. van Diemen, J. Driehuis, A. Kolenberg, P. Oussoren, Joh. Van Vliet Wzn. en N. Verrips trouwens nooit, als het om Waverveense aangelegenheden ging. Hun standpunt: "prima idee, dat opknappen van die Hoofdweg, maar dan wel op kosten van de omwonenden; hun bezittingen zullen immers door de verbeterde bereikbaarheid in waarde toenemen!". De raadsleden Piet Smit (Prosdijerwarweg) en Theo Nieuwendijk (Nessersluis) kregen het niet voor elkaar hun Vinkeveense collega's van de onredelijkheid van dit standpunt te overtuigen; hier werd immers een uitgangspunt gehanteerd, dat in Vinkeveen zelf nooit zal zijn toegepast.

Uiteindelijk is de Hoofdweg in de zomer van 1938 toch 'geteerd'. Dit weg-onderhoud werd ter hand genomen door een aantal zogenaamde polderwerkers. Hun inzet kwam er op neer, dat de grondeigenaren in de polder 'Groot - Mijdrecht' voor de kosten hebben moeten opdraaien, via de toch al zo hoge polderlasten. En deze polderwerkers zullen ongetwijfeld hebben opgedraaid voor menig uurtje zware arbeid. Let u bijvoorbeeld op het houten wiel aan de kruiwagen, met daarom heen een ijzeren band.

Laadt u - in uw gedachten - eens een dergelijke kruiwagen met een grint, die aldus verzwaard een aantal meters door het rulle zand geduwd moet worden, niet één of twee keer, maar vele malen gedurende een werkdag van 08:00 uur tot 18:00 uur.

Openbaar vervoer

Het zou kunnen dat noeste polderwerkers zich ook hebben bezig gehouden met het opknappen van de Waverveense wegen, die van belang waren voor met name autobusdienst- exploitant H. Verhoek uit Vinkeveen (Schans). De kans is groot dat er het nodige aan onderhoud van het oostelijke gedeelte van het Waverveensepad is gedaan: 'Waverveen' stond in ieder geval nog op genomen in de Mijdrecht <0> Utrecht dienstregeling voor 1939.

Daar was niks mis mee, met die Verhoek - bus-verbinding. Ik heb er in de jaren '70 en '80 met waardering over horen praten, door (toentertijd al) oudere Vinkeveners. Maar zij vonden het wel jammer, dat de bus slechts een paar keer per dag zijn ronde Mijdrecht < > Utrecht deed.

DIENSTREGELING MIJDRECHT-UTRECHT V.V.															
INGAANDE 15 MEI 1938															
WERKDAGEN															
Vinkeveen Schans V.	6.55	11.40	19.20	6.55	11.40	15.50	19.20	7.00	11.45	15.55	19.25	7.05	11.50	16.00	19.30
Vinkeveen Achterb.	7.00	11.45	19.25	7.00	11.45	15.55	19.25	7.05	11.50	16.00	19.30	7.10	11.55	16.05	19.35
Waverveen	7.05	11.50	19.30	7.10	11.55	16.05	19.35	7.15	12.00	16.10	19.40	7.20	12.05	16.15	19.45
Mijdrecht	7.15	12.00	19.40	7.20	12.05	16.15	19.45	7.25	12.10	16.20	19.50	7.30	12.15	16.25	19.55
Wilnis	7.25	12.10	19.50	7.30	12.15	16.25	19.55	7.35	12.20	16.30	20.00	7.40	12.25	16.35	20.05
Vinkeveen Schans	7.30	12.15	19.55	7.35	12.20	16.30	20.00	7.40	12.25	16.35	20.05	7.45	12.30	16.40	20.10
Ter Aa	7.35	12.20	20.00	7.40	12.25	16.35	20.05	7.45	12.30	16.40	20.10	7.50	12.35	16.45	20.15
Breukelen	7.45	12.30	20.10	7.50	12.35	16.45	20.15	7.55	12.40	16.50	20.20	8.00	12.45	16.55	20.25
Maarsse	7.55	12.40	20.20	8.00	12.45	16.55	20.25	8.05	12.50	17.00	20.30	8.10	12.55	17.05	20.35
Utrecht	A.	8.10	10.10	12.35	14.55	17.05	20.35								

Afgaande op de - selectief weergegeven - dienstregeling per 15 mei 1938 werden er op werkdagen 4 of 5 'rondjes' uitgevoerd. Als je als Vinkeveener om 07:30 uur bij De Schans instapte, was je al om 08:10 uur bij Utrecht -Centraal Station. De verleiding is niet te weerstaan om een vergelijking te maken met de reistijden van ons huidige openbaar vervoer. Welnu, als ik om 07:23 uur opstap bij Connexxion - halte Hoge Biezenpad zorgen bus en trein ervoor, dat ik om 08:14 uur Utrecht - C.S. bereikt zal hebben in een reistijd van 51 minuten; elf minuten langzamer dan de busrit van 70 jaar geleden!

"Ja maar", hoor ik opletende lezers al nuanceren: "die busverbinding van nu doet er dan weliswaar wat langer over, maar die biedt wel 4 ritten per uur". "En bovendien, de huidige verbinding is gebaseerd op een afzonderlijke bus- en treinrit en 'overstappen' kost nou eenmaal tijd".

Dat kan allemaal best wezen, maar... 70 jaar geleden hadden we ook al zo'n overstap - situatie, Deze werd geboden de zogenaamde boemeltrein, die in Vinkeveen een halte had bij het Spoorhuis. 70 jaar geleden stond de toen negentienjarige student medicijnen W.P.J.M. Pierrot aldaar dagelijks op de

boemeltrein van 08:11 uur vanuit Wilnis te wachten. Al zeven minuten later werd Nieuwersluis bereikt en kon er even later overgestapt worden op de stoptrein vanuit Breukelen naar het nog niet voltooide Amstel Station. Op weg daar naartoe werd enkel even in Abcoude halt gehouden. Reeds om 08:36 uur, dus slechts 25 minuten later! - kon student Pierrot vanaf het Amstel Station op weg naar het collegegebouw van de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam. U ziet het goed, een reistijd van 25 minuten, van Vinkeveen naar Amsterdam. "Ja maar", hoor ik de kritische lezer reeds opmerken, "je moet een overstap- vergelijking maken op basis van een reis naar Utrecht C.S., want daar hadden we het over!".

Inderdaad. Ik neem ter vergelijking wederom om 07:23 uur Connexxion bus 130 naar Breukelen en stap daar over op de stoptrein naar Utrecht C.S., , alwaar ik om 08:14 arriveer, na een reistijd van 51 minuten. 70 jaar geleden stapte je voor dezelfde reisbestemming om 07:20 uur bij het Spoorhuis op de trein vanuit Wilnis. Na het overstappen in Nieuwersluis werd dan om 07:54 uur Utrecht C.S. bereikt, na een reistijd van... 34 minuten!

En toch is die spoorlijn van Uithoorn naar Nieuwersluis v.v. nooit een succes geweest. Korte, krachtige verklaring daarvoor van emeritus - huisarts W.P.J.M. Pierrot (1919): "Bij de bevolking van de Ronde Venen vóór en vlak na de oorlog was er nauwelijks een aanleiding om te reizen, je hoefde toen zelden ergens naar toe". Ook van andere Boemeltrein - reizigers heb ik vroeger vernomen, dat het daarbij om in feite prima openbaar vervoer ging. En niet duur, als je '3e klasse' reisde. En men wees mij er ook op, dat de spoorverbinding Uithoorn - Nieuwersluis v.v. te allen tijde voldeed aan een titel, die Heinrich Böll destijds (1948) aan één van zijn boeken zou verlenen: "Der Zug war pünktlich".

AMSTERDAM (Haarl.meer) UITHOORN-NEUWERSL.-LOENEN													
A'dam-Hm.	6.38	7.20	8.38	9.43	9.43	—	—	—	—	—	—	10.41	11.38
Amst.weg	6.41	7.23	8.41	9.46	9.46	—	—	—	—	—	—	10.44	11.41
Karselaan	6.43	7.25	8.43	9.48	9.48	—	—	—	—	—	—	10.46	11.43
Amstelv.	6.49	7.32	8.49	9.54	9.55	9.57	—	—	—	—	—	10.52	11.49
Bovenkerk	6.50	7.33	8.50	9.55	—	9.58	—	—	—	—	—	10.53	11.50
Legmeerp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uithoorn	7.03	7.46	9.03	10.08	—	10.11	—	—	—	—	—	11.06	12.03
Uithoorn	7.05	7.54	9.04	—	—	—	—	—	—	—	—	11.11	12.13
Mijdrecht	7.11	8.02	9.10	—	—	—	—	—	—	—	—	11.17	12.19
Wilnis	7.14	8.05	9.13	—	—	—	—	—	—	—	—	11.20	12.22
Vinkeveen	7.20	8.11	9.19	—	—	—	—	—	—	—	—	11.26	12.28
N.sluis-L.	7.27	8.18	9.26	—	—	—	—	—	—	—	—	11.33	12.35
Utrecht CS.	7.54	8.34	9.54	—	—	—	—	—	—	—	—	11.54	12.54
A'dam AS.	8.00	8.36	11.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.00

In zekere zin beoefen ik die eigenschap eveneens: ik had de redactie toegezegd voor een bijdrage van vier bladzijden te zorgdragen. Deze zitten er inmiddels op. Maar... ik ben nog beslist niet uitgepraat over "Vinkeveen & Waverveen 70 jaar geleden": volgende keer méér!

De Proosdijlanden in vervlogen tijden

Unieke filmbeelden van Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis in de periode tot 1970. Flitsen uit de diverse buurtschappen Amstelhoek, De Hoef en Waverveen. Originele filmbeelden vanuit de kerktoren in Wilnis, sfeerbeelden van dorpsgenoten in vervlogen tijden. Prachtige amateurfilmbeelden, die ons belangeloos ter beschikking zijn gesteld, aangevuld met een aantal bijzondere foto's uit ons verleden.

Dankzij de medewerking van velen uit onze dorpsgemeenschappen is het mogelijk om deze originele historische beelden te verspreiden. Ter gelegenheid van de viering van het vijfentwintigjarig jubileum van de historische vereniging De Proosdijlanden brengt de stichting Proosdij Publicaties een unieke cassette uit met daarin drie dvd's met vele uren nog niet eerder gepubliceerde foto- en filmbeelden uit Mijdrecht, Vinkeveen, Wilnis en de aangrenzende buurtschappen.

Een speciale werkgroep bestaande uit Nico van Eijk, Henk Gille, Floor Groenendijk, Ben Hofkamp, Piet Koster, Herman van Soest, Ed Swaab en Antoon Verhaar is vele maanden samen aan de slag geweest om uit het grote aanbod van materiaal de meest geschikte beelden te verzamelen. Een uniek product is het resultaat.

Wat krijgt u allemaal te zien?

We doen een greep:

De smalfilmbeelden die we u te koop aanbieden, zijn door hun ouderdom op zich al uniek. Dat de mogelijkheid nog bestaat deze beelden heden ten dage af te spelen is op zich al noemenswaardig.

Als leidraad hebben wij de oude "Haarlemmermeerspoorlijn" genomen, die ons door de geschiedenis leidt vanaf de brug bij Amstelhoek. In die tijd was, net als nu, openbaarvervoer gemeengoed, dus niet direct iets waar je uitgebreid foto- of filmopnamen van ging maken. Dit neemt niet weg dat de beelden die we nog hebben op zich een uniek tijdsbeeld geven.

Wat dacht u van een vergezicht vanaf Mijdrecht naar Vinkeveen in een tijd dat Johnson Wax in Amerika nog opgericht moest worden? Een boerderij waar Van Walraven nu gevestigd is. Een molen midden in de bebouwde kom. Het oude stadhuis van Mijdrecht, de koekjesfabriek, drukkerij Verweij. En wist u dat in Mijdrecht ooit een zadel- en een kruiwagenfabriek waren gevestigd?

Vanaf station Mijdrecht gaan we richting station Wilnis om daar getuige te zijn van een varkensvangwedstrijd, uitgevoerd door enkele lokale dames. Even later maken we spuitvoetbal mee, gespeeld door de lokale

vrijwillige brandweer. Genietend van enkele sfeerbeelden uit de polder, vervolgen we onze reis richting Vinkeveen. Het heeft de samenstellers van deze unieke opnamen verbaasd, dat er om wat voor reden dan ook in het verleden veel op "de gevoelige plaat" is vastgelegd.

Sommige aanbrengrers hadden zelfs een volledige geschreven documentatie rondom de beelden die u gaat zien, waardoor twijfel uitgesloten is over de juistheid van het verhaal.

Ook zijn er beelden van de aanleg van de discutabele, ondemocratische aanleg van de N212, die er voor zorgde dat het landschap een blijvend ander karakter kreeg en een dorp in tweeën scheurde. Unieke panden en vergezichten gingen voor eeuwig verloren. Wij kunnen u nog tonen hoe het ooit was.

We zien veel beelden van mensen die Oranjefeesten vierden met kussengevechten, ringsteken, voetbal met verklede spelers. Allemaal heel gemakkelijk om te zien. Scholen met spelende kinderen, die inmiddels al opa zijn, bokje over en touwtje springen en kringspelen. Beelden die we zelden nog aantreffen op schoolpleinen.

De vele opnamen die we vonden van de plaatselijke middenstand duiden er op dat ons gebied een self-supporting systeem had. We waren in die tijd duidelijk niet afhankelijk van de 'buitenwereld'. Eerder nog was die buitenwereld afhankelijk van ons gebied, wat betreft brandstof (veen), boter, kaas en eieren.

Op zich is het noemenswaardig, dat er in ons gebied enkele "melkfabrieken" opereerden, wier melk over het water met vletten werd aangevoerd in melkbussen. En verbazingwekkend is het dat in Vinkeveen een autobedrijf was gevestigd, dat met drie bussen het lokale openbaar vervoer verzorgde. Ook hiervan bieden wij u wederom unieke beelden.

Veel tijd is gestoken in het zorgvuldig samenstellen van deze beelden. Dit is op vrijwillige basis gebeurd, mede om de prijs op een acceptabel niveau te houden. Het mag duidelijk zijn dat door de grote hoeveelheid beelden geschiedkundig onjuistheden zijn weergegeven. Hiervoor bieden wij bij voorbaat onze excuses aan.

Wat kunt u met de dvd allemaal doen?

Natuurlijk geven wij geen advies aangaande uw vrijetijdsinvulling. Maar genoeglijk wegzwimmelen bij deze beelden en het opnieuw beleven van mooie herinneringen aan vroeger is hetgeen we verwachten dat u zult doen. Natuurlijk kunt u ook samen kijken. Als u in besloten kring met een aantal gelijkgestemden de beelden van vroeger wilt bekijken dan is dat bijna zeker een garantie voor een gezellig samenzijn. Geniet ervan!

De Proosdijlanden in vervlogen tijden

Unieke filmbeelden van Mijdrecht, Vinkeveen en Wilnis in de periode tot 1970.

Productie: Quincent Video Wilnis
Montage: Ben Hofkamp
Voice over: Paula Hofkamp
Muziek: Concordia en Viribus Unitis

Verkoopprijs €25,-

Bij voorinschrijving tot 20 april is de Dvd-box te bestellen voor de prijs van €19,50

De officiële presentatie van de Dvd-box is op maandag 20 april a.s. in Rabobank Veenstroom te Mijdrecht.

De historische vereniging "De Proosdijlanden" dankt alle betrokkenen voor het beschikbaar stellen van het filmmateriaal op deze dvd's. Onze speciale dank gaat uit naar Rabobank Veenstroom alsook naar vele anderen die vrijwillig hebben meegewerkt aan dit unieke project.

Archief

Afscheid van Rondeveens archief

De laatste dag dat het archief in het gemeentehuis te Mijdrecht toegankelijk was, was dinsdag 25 november 2008. Een aantal vaste klanten was toen ook aanwezig: van links naar rechts Fred de Wit (Proosdijkoerier), Wim Timmer (van de historische vereniging Abcoude en Baambrugge), Marian Sterenborg (Proosdijkoerier). Samen met Carin Lustig, die de foto maakte, zijn zij de laatste bezoekers geweest in Mijdrecht, waar behalve het archief van De Ronde Venen ook het archief van Abcoude en Baambrugge opgeslagen lag.

Reactie van een lezer

In de vorige uitgave stond een artikel over het stationsgebouw in Mijdrecht.

De heer A. Verhaar uit Amstelhoek reageerde daarop. Hij meldt dat de spoorlijnverbinding van Aalsmeer tot aan Nieuwersluis liep en niet tot Loenen. Bovendien noemt hij de precieze datum waarop het reguliere personenvervoer op alle Haarlemmermeerspoorlijnen beëindigd is: zaterdag 2 september 1950.

Het metselwerk van alle stationsgebouwen aan het baanvak Nieuwersluis tot Haarmemmermeerstation in Amsterdam werd uitgevoerd door de families Van Scheppingen uit Mijdrecht en De Hoef.

Verenigingsnieuws

Door Jaap Meulstee

Jubileumjaar

Het zal u niet ontgaan, dat onze vereniging in 2009 vijftienvijftig jaar bestaat. In het kader van dit jubileum organiseren we dit jaar diverse activiteiten. We vinden het hierbij extra belangrijk dat we voor zoveel mogelijk leden een aantrekkelijk programma of begerenswaardige publicaties bieden. We hebben het idee daar prima in tegemoet te komen door de uitgave van de dvd-box, de tentoonstelling in het museum, de fietstocht en de receptie op 6 juni en de speciale Proosdijkoerier van september.

Actief

De beleidsvoornemens hebben we in concept geformuleerd. In het lopende jubileumjaar hanteren we de bestaande speerpunten. In de loop van dit jaar herformuleert het bestuur haar beleid aangaande de verschillende aandachtsgebieden van onze vereniging. In onze najaarsvergadering op 26 november willen we dan een nieuw beleidsplan aan de leden presenteren. Belangrijk aandachtspunt in alle plannen is de betrokkenheid van onze leden. Vele honderden inwoners van onze gemeente zijn geïnteresseerd in de regionale geschiedenis. We stimuleren de actieve deelname van deze mensen in onze activiteiten. Een mooi voorbeeld van deze betrokkenheid is bijvoorbeeld onze dvd-commissie. Een groep actieve heren, die met elkaar de publicatie van de historische filmbeelden mogelijk gemaakt hebben. Ook de werkgroepen voor archeologie en genealogie bestaan uit enthousiaste leden, die graag een uurtje vrije tijd besteden aan het uitpluizen van onze geschiedenis. Het jubileumprogramma en de hieraan gekoppelde activiteiten vallen onder de verantwoordelijkheid van onze pr/commissie. Het is mooi dat deze werkgroep onlangs uitbreiding heeft gekregen. Ook u bent nadrukkelijk uitgenodigd om deel te nemen aan onze activiteiten. Bekijk u onze website eens en neem contact op met één van de bestuursleden.

ANBI

Onze vereniging heeft van de belastingdienst bericht gekregen, dat zij sinds 1 januari 2008 een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) is, waardoor het mogelijk is dat donateurs hun giften van hun belasting kunnen aftrekken.

Wandeling in de tuinen van de buitenplaats Vredenhoff

Datum: zaterdag 2 mei 2009
Verzamelen: Rijksstraatweg 53, Nieuwersluis
Tijd: 11.00 uur en 14.00 uur

Het bestuur nodigt u uit voor een wandeling op de buitenplaats Vredenhoff. De heer Lisman zal u meenemen voor een rondleiding door de tuinen van zijn buiten in Nieuwersluis.

De landschappelijke aanleg dateert van omstreeks 1800. Dit vroegst bekende aanzicht van de buitenplaats geeft naast de koepel met aan weerszijden een scheerheg, de straatweg en het grote en kleine smeedijzeren hek ook iets weer van de nog bestaande tuinaanleg met zijn lieflijke slingerende paden. Wanneer en door wie deze tuin is ontworpen is niet bekend. Deze aanleg volgde op een strakke (formeel) tuin.

De 'hemelhoogte boomen' staan er nog steeds, ondanks het veranderen van de tuinaanleg van formeel naar landschappelijk. Gehandhaafd was ook de hoofdzichtas van vroeger.

Hoogstwaarschijnlijk is de huidige parkaanleg rond 1800 ontstaan. Toen is de waterpartij achter het huis vergraven tot de vorm, die het nu heeft. Een tweede vijver met eiland kwam tot stand in het achterste gedeelte van de buitenplaats. De beide vijvers staan ondergronds met elkaar in verbinding door een houten koker. Met meerdere kokers wordt de eerste vijver vanuit de Vecht voorzien van water. Twee zeer oude beuken bevinden zich aan beide kanten van de eerste vijver. Eveneens vindt men er eiken, beuken, esdoorns, linden enz.

Ook zeldzame vogels als de houtsnip, nachtegaal, grauwe vliegenvanger, goudhaantje en het ijsvogeltje behoren tot de fauna van deze zeer uitgestrekte buitenplaats.

De wandeling duurt ongeveer anderhalf uur. Per wandeling kunnen er slechts 25 personen mee. Dus wie het eerst komt, die het eerst maalt. Het beste kunt u stevige wandelschoenen meenemen! Er zijn geen kosten aan verbonden.

Er zijn slechts weinig parkeerplaatsen beschikbaar. U kunt ook bus 120 nemen vanaf Abcoude of Breukelen. Uitstappen bij 'Het Stoute Soldaatje'. Hiervandaan is het 10 minuten lopen naar Vredenhoff (richting Loenen). Een andere mogelijkheid is misschien om met elkaar mee te rijden.

Aanmelden vòòr 15 april a.s bij W.Dijkxhoorn, Botdrager 13, 3641 LA Mijdrecht. Tel.: 0297 - 285373
Mail: w.dijkxhoorn@zonnet.nl

Het bestuur wenst u een prettige wandeling toe!

Programma activiteiten

Maandag 20 april 2009

Presentatie Dvd-box met historische beelden van De Ronde Venen

Locatie: Rabobank Veenstroom Mijdrecht

Woensdag 22 april

Voorjaarsledenvergadering

Met aansluitend een lezing door de heer P.A. van Golen over de leefwereld in de Noorder-Zuiderpolder te Waverveen aan het einde van de 18e eeuw.

Locatie: Hervormd verenigingsgebouw, Herenweg 207, Vinkeveen

Aanvang: 20.00 uur

Zaterdag 25 april

Genealogiemiddag in het Hervormd Verenigingsgebouw te Vinkeveen.

Zaterdag 2 mei 2009

Wandeling in twee groepen van 25 personen over de Buitenplaats Vredenhoff aan de Rijksstraatweg te Nieuwersluis. Opgave vooraf of reserveren van deelname noodzakelijk.

Zaterdag 6 juni 2009

Jubileumfietstocht langs diverse gemeentelijke en rijksmonumenten binnen De Ronde Venen. Start tussen 12.00 en 14.00 uur in Mijdrecht, Wilnis of Vinkeveen. Aansluitend om 17.00 uur onze jubileumreceptie in Dorpshuis de Willisstee in Wilnis.

Midden 2009

Tentoonstelling over de Historische Vereniging in en in samenwerking met het museum De Ronde Venen.

September 2009

Genealogiedag met lezingen, workshops en tentoongestelde voorbeelden.

Donderdag 26 november 2009

Najaarsledenvergadering.

Jubileumfietstocht en receptie

Ter gelegenheid van het vijftienvijftigjarig bestaan van onze historische vereniging organiseren wij een fietspuzzeltocht van ongeveer dertig kilometer langs vele monumentale bezienswaardigheden in onze gemeente de Ronde Venen. Dit evenement zal op zaterdag 6 juni a.s. plaatsvinden. De startpunten van de fietstocht zijn Dorpshuis De Boei in Vinkeveen, Café-restaurant Rendez Vous in Mijdrecht en Dorpshuis De Willisstee in Wilnis. De monumenten waar u langs komt zijn kort beschreven of in de route vermeld.

U kunt tussen 12.00 en 14.00 uur starten en uw puzzeloplossingen inleveren tot 16.45 uur. De prijsuitreiking is in Dorpshuis De Willisstee te Wilnis om 17.00 uur.

Aansluitend organiseert het bestuur van de historische vereniging "De Proosdijlanden" een receptie ter gelegenheid van het vijftienvijftigjarig bestaan van de vereniging. U bent van harte welkom ook als u niet meegefietst heeft.

Deelname aan de fietstocht is gratis.
U doet mee op eigen risico.

Steun onze vereniging

Koop nu onze verjaardagskalender voor €5.00

bij Boekhandel Mondria, Lindeboom Mijdrecht
Drogisterij Nachtegaal, Dorpsstraat Wilnis
Boekhandel Readshop, Zuiderwaard Vinkeveen

Aan de leden van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden'

Vinkeveen, februari 2009.

Geachte leden,

Hierbij wordt u uitgenodigd voor een Algemene Ledenvergadering, welke zal worden gehouden op woensdag 22 april 2009 in het personeelsrestaurant van de Rabobank, Bozenhoven te Mijdrecht.

A G E N D A

- Opening 20.00 uur
- Mededelingen
- Ontwikkelingen van Museum naar Paviljoen en participatie van de Vereniging in dit project
- 25 jarig bestaan van de vereniging. Feest!
- Presentatie feestprogramma
- Verslag van de algemene ledenvergadering van november 2008
- Jaarverslag 2008
- Bespreking jaarrekening 2008
- Verslag van de financiële commissie en benoeming nieuwe financiële commissie
- Vaststellen jaarrekening 2008
- Mededelingen over de Stichting Proosdijer Publicaties
- Presentatie/demonstratie historisch filmmateriaal op DVD
- Bestuursverkiezing: Aftredend en herkiesbaar: E. Swaab
- Rondvraag
- Sluiting

P A U Z E

Lezing door Peter van Golen.

Over de leefwereld in de Noorder-Zuiderpolder te Waverveen aan het einde van de 18e eeuw. *(zie ook aankondiging elders in deze Proosdijkoerier)*

Historische Vereniging 'De Proosdijlanden'

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis. Bankrekening nummer 36 96 18 505.

E-mail: info@proosdijlanden.nl website: www.proosdijlanden.nl

Secretaris: P.A. van Golen, Achterveld 51, 3645 HN Vinkeveen.

Tel. 0297-261672. E-mail: apvgolen@hetnet.nl

Rectificatie: In het cover-artikel van de laatste editie van het vorige jaar is als datum van de aquarel abusievelijk 1811 vermeld. Dit moet zijn 1813.

In dat zelfde artikel wordt De Vergulde Wagen aangeduid als gemeentehuis van Wilnis. Dit kan waarschijnlijk het gemeentehuis van Oudhuizen geweest zijn. Overigens is dit wel enigszins discutabel want er zijn in de 18e en 19e eeuw telkens samenvoegingen en splittings geweest, n.l. 1798 - samenvoeging; 1801 - splitsing; 1811 - samenvoeging; 1818 - splitsing en 1857 - samenvoeging. In welk gebouw men in die tijd vergaderde is niet bekend. Dit kan geweest zijn in De Vergulde Wagen maar ook in het nog bestaande pand Herenweg 2-4.

Colofon

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden' geregistreerd onder ISSN 1388-7165

Redactie

John Driedonks (eindredacteur)
Piet Grundmann
Jan Rouwenhorst
Marian Sterenborg

Vormgeving

Sandra Loogman
www.graphix-design.nl

Redactieadres

John Driedonks, Dijkgraaf 42,
3648 KC Wilnis
e-mail: john.driedonks@hu.nl

Drukwerk

Drukkerij Avanti Wilnis

Voorzitter

Dhr. J. Meulstee, tel: 0297-264494

Secretaris en genealogie

Dhr. P.A. van Golen, Achterveld 51,
3645 HN Vinkeveen, tel: 0297-261672

Penningmeester

Dhr. A. Schuil, tel: 0297-241827

Vice voorzitter en PR

Dhr. E. Swaab, tel: 0297-287469

Archeologie, monumenten, excursies en lezingen

Mw. W. Dijkxhoorn, tel: 0297-285373

Algemeen adjunct

Dhr. D. Koeleman, tel: 0297-284609

Ledenadministratie

Dhr. L.M. Rimmelenkamp, Rozenobel 27,
3641 NJ Mijdrecht, tel: 0297-286170
administratie@proosdijlanden.nl

Fotograaf

Dhr. N. van Eyk

Postadres vereniging

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis

Bankrekeningnummer

36.96.18.505

Website: www.proosdijlanden.nl

E-mail: info@proosdijlanden.nl

Lidmaatschap

Lid worden kan door aanmelding bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Contributie

€15,00 per jaar

Oplage

circa 1050